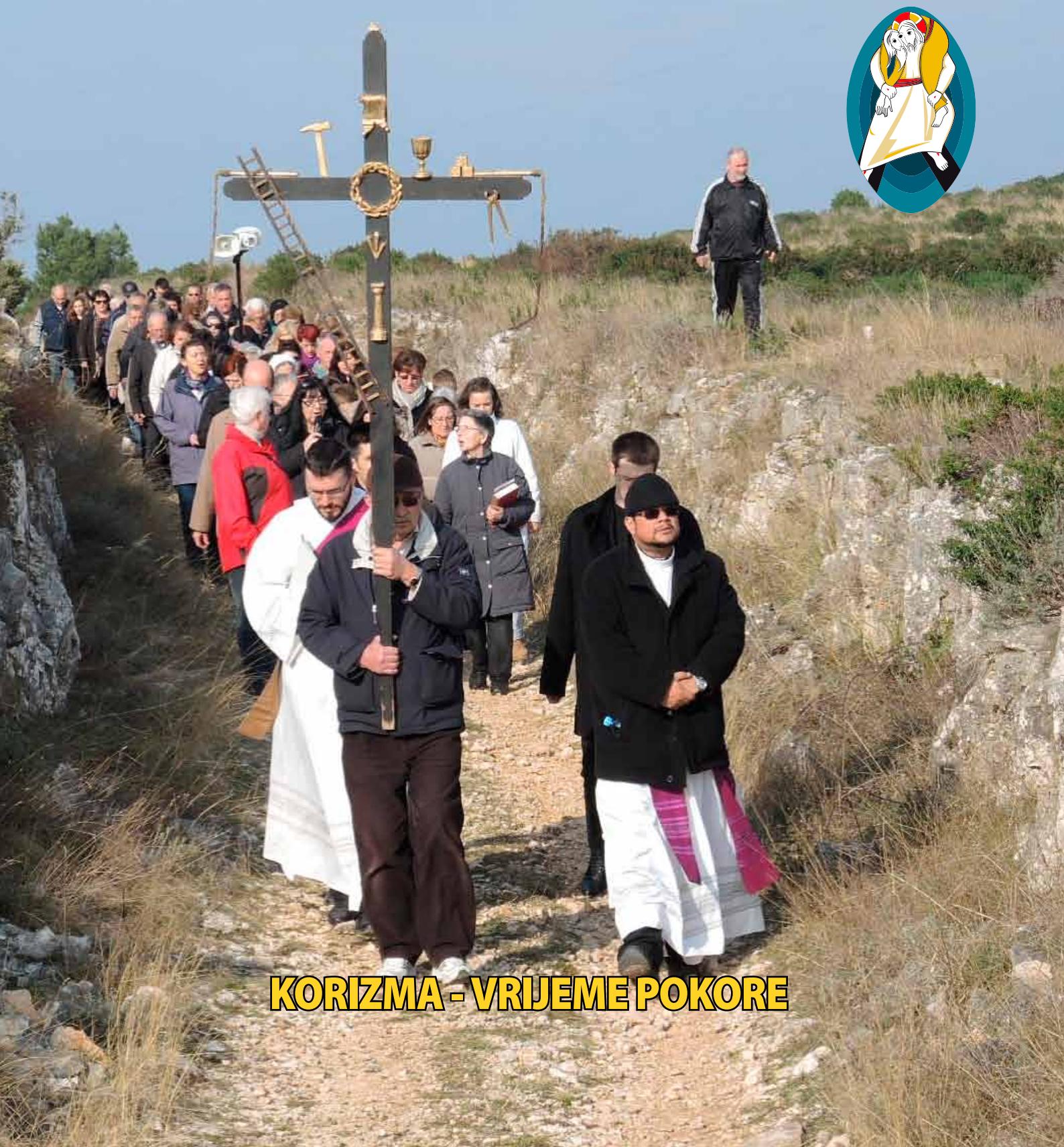

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 2/361 | GODINA XXXV | CIJENA 10 KN

VELJAČA 2016.

KORIZMA - VRIJEME POKORE

Poštovani čitatelji,

nalazimo se u vremenu korizme, u vremenu sabranosti, molitve i dobrih djela. Nadam se da smo se ove godine uspjeli oduprijeti raznoraznim pomodarskim odricanjima od sitnih i nebitnih stvari koje služe samo zato da bi se netko pokazao dosljednim i pobožnim. Iako je hvalevrijedno tijekom ovog vremena odreći se, npr., ogovaranja, samohvate i prekomjerne udobnosti, još nas više ovo sveto vrijeme poziva da nešto činimo, ne samo da se odričemo već da nastojimo izgrađivati svoj duhovni život, činiti dobro, činiti sve ono što nismo činili u proteklo vrijeme, a trebalo je činiti. Svakako bi bilo hvalevrijedno tijekom ovog vremena pokazati više strpljenja, razumjevanja i poštovanja prema drugima. U tom se duhu valja podsjetiti da smo u Svetoj godini Božjeg milosrđa. To posebno znači da bi osobitu važnost trebalo dati sakramentu pomirenja – isповijedi. Koliko je važno da isповijed svatko od nas shvati kao istinsko pomirenje s Bogom i čovjekom, kao prigodu da stvarno možemo krenuti iz početka,

vjerujući u Božje milosrde koje nam oprštanjem to omoguće, toliko će biti važno i naše nastojanje da taj sakrament približimo i onima koji su od toga daleko. Taj zadatak nije povjeren samo nama svećenicima, vjerujem da svatko može doprinijeti tome da sakrament isповijedi ne bude samo formalnost, već prigoda za istinsku promjenu života. Ako se to bude na nama vidjelo, onda će to biti najbolji poziv i onima koji ne vide pravi smisao i blagodat iskrene isповijedi. Posebna prigoda za to mogu biti i naša korizmena hodočašća u Katedrale. Tu se ostvaruje zajedništvo naše mjesne Crkve i pobožnost Križnog puta te pokornička slavlja itekako mogu doprinijeti boljem doživljaju korizme i jačanju naše pripreme za slavlje Vazmenog otajstva. U mnogim se našim crkvama i mjestima ovih dana održava i pobožnost Križnoga puta. Gdje je god to moguće, lijepo je da se ta pobožnost organizira i na otvorenom jer mi kršćani nismo kršćani samo u svojim crkvama, kućama i obiteljima, već nastojimo svojom vjerom doprinijeti boljem životu u svijetu u kojem živimo. Upravo nam ta lijepa korizmena pobožnost, koja nam stavlja pred oči Isusovu muku, može pomoći da s većim poštovanjem i pozornošću možemo vidjeti i muke i trpljenja današnjeg čovjeka, da bolje možemo cijeniti sve koji nose križ bolesti, osamlje-

nosti, nerazumijevanja i nesigurnosti. Pa ipak, na sve to gledamo u ozračju vjere u Isusovo uskrsnuće. Nadamo se da ako smo (kako svjedoči Sveti pismo) doista spremni slijediti Isusa na Njegovu križnom putu, onda se s pravom možemo nadati i vlastitom uskrsnuću. Stoga, poštovani čitatelji, sve ono što se po našim crkvama i župnim zajednicama nudi tijekom ovog korizmenog vremena ima za cilj doprinijeti da nam četrdesetodnevna obnova bude djelotvorna i korisna samo onda ako na pravim način doživimo ovo korizmeno vrijeme i blagdan Isusova uskrsnuća. Jer, odavno je poznato da nema Uskrsa bez Velikog petka, nema zore uskrsnuća bez Kalvarije. Zato, poštovani čitatelji, učinimo sve da naša odricanja doprinesu našem boljem životu, da od naše korizme imaju korist posebno oni s kojima živimo. Neka naša dobra djela budu znak ljubavi prema čovjeku, a ne promidžba vlastitog interesa. Neka naša molitva bude istinski razgovor s Bogom, a ne samo lamentacija vlastitih želja i potreba. Sveti pismo poručuje nam da budemo vršitelji riječi, a ne samo slušatelji, na taj će način i vrijeme korizme za sve nas biti vrijeme radosne pripreme na najveći blagdan koji mi kršćani slavimo – Uskrs. Poštovani čitatelji, neka nam svima bude plodno i radosno ovo korizmeno vrijeme.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulskog biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulsko.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tiskar/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Križni put Premantura

Svjetski mediji o susretu Pape i patrijarha Kirila

VATICAN Susret pape Franje i ruskog patrijarha Kirila naišao je na velik odjek ne samo u vjerskim već i svjetovnim medijima Zapada i Istoka. Svi talijanski mediji vrlo su ga pozitivno ocijenili. Ruska informativna agencija Tass nazvala je susret Božjim darom te primjećuje da se pravoslavni nadaju kako će se nakon toga susreta lakše prevladati podjela do kojih je došlo i u Ukrajini. New York Times ističe kako su Papa i voda Ruske pravoslavne Crkve poduzeli povijesni korak. Slično ističe i francuski Le Monde, koji na naslovnici donosi sliku Pape i Patrijarha u trenutku potpisivanja zajedničke izjave. Dnevnik navodi kako je tisuću godina nakon raskola došlo do povijesnog pomirenja, a glavni francuski televizijski informativni kanal BFM TV tvrdi da tako važna susreta nije bilo u povijesti Crkve nakon raskola. RPC učinila je prvi tako važan korak kako bi izašla iz izolacije. Razlike u vjerskom nauku nisu velike te bi se francuski vjernik ulazeći u pravoslavnu crkvu osjećao kao u vlastitoj crkvi. Njemački Frankfurter Allgemeine Zeitung postavlja pitanje hoće li prijetnje i jednoj i drugoj crkvenoj zajednici ujediniti ih. Priznaje da susret ima povijesno značenje, ali dok Franjo bezuvjetno osuđuje napade i sukobe u Siriji, patrijarh Kiril blagoslivlja ruske napade. (IKA)

KATEHEZA – ZEMI DUHOVNA I TJELESNA DJELA MILOSRĐA (2)

Samo puno srce može iskazati milosrđe

Sveti Jose Maria Escrivá kaže: "Milosrđe je prelijevanje ljubavi iz ljubavlju punog srca, ono je pretek ljubavi, su-višak ljubavi kojom Bog ispunja naše srce." Samo puno srce može iskazati milosrđe, dragi čitatelji. Ako ne osjećamo potrebu iskazati čin milosrđa ili ju pak osjećamo, ali za to nemamo snage, to znači da je naše srce prazno. Ali ne treba očajavati! Molimo dobrogoga Gospodina da ispunji/napuni naše srce svojom ljubavlju, dopustimo mu to, priznajmo da smo sami potrebni Njegova milosrđa, smilovanja, jer smo bijedni, jadni. Ako sami pred Bogom ne priznamo da smo "brižni", bez ikakva bogatstva u sebi, da smo potrebitni duhovne milostinje, nećemo nikada ni mi drugima moći iskazati pravo kršćansko milosrđe. Ako ne prepoznamo siromaštvo, bijedu i potrebitost u sebi, nećemo ih moći prepoznati ni u drugima. Nemojmo se zavaravati da je ovo lako! Često ne uvidamo da smo potrebni Božjeg milosrđa jer mislimo da je s nama sve više-manje u redu, treba nam samo poneka sitna korekcija; tako naše srce ostaje zatvoreno, ali i prazno, nesposobno primiti, ali ni iskazati milosrđe. Ako ne uvidimo da smo uistinu potrebni Božjeg milosrđa, ako mislimo da nam ono ne treba jer smo "po špagi", nećemo nikada potrebu za činom našeg milosrđa prepoznati kod drugih. Božje milosrđe prema nama nije samo osjećaj Njegova srca, već je čin, i to kakav čin: "Bog ni Sina svoga ne poštedje, već ga za sve nas preda". Milosrđe je, dakle, čin – djelo. Dolazimo polako do srca ove kateheze, do duhovnih i tjelesnih djela milosrđa. Sva su duhovna i tjelesna djela milosrđa izravno svetopisamski utemeljena

ili "izvučena" iz Isusova načina djelovanja, iz Njegova ponašanja i ophođenja prema ljudima. Ipak temelj je za tjelesna djela milosrđa odlomak iz 25. glave Matejeva evanđelja: "Kad Sin Čovječji dođe u slavi i sa svim svojim andelima, sjest će na prijestolje svoje slave. Tada će se svi narodi okupiti pred njime, a on će, kao što pastir odvaja ovce od koza, pravednike postaviti sebi zdesna, a ostale s lijeve strane. Tada će kralj reći onima koji mu budu zdesna: 'Vi, koje je Otac blagoslovio, dodite primiti u baštinu kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta! Jer ste me nahranili kad sam bio gladan, napojili kad sam bio žedan, primili ste me kad sam bio tuđinac i obukli me kad sam bio gol; posjećivali ste me dok sam bio bolestan i u zatvoru.' Pravednici će ga tada upitati: 'Gospodine, kada smo te vidjeli gladna i nahranili, kada smo te vidjeli žedna i napojili te? Kada smo ti pružili dobrodošlicu kao tuđincu i obukli te gola? Kada smo te posjetili bolesna ili u tamnici?' A kralj će odgovoriti: 'Zaista vam kažem, sve što ste učinili jednomu od moje najmanje braće, meni ste učinili!' Zatim će reći onima slijeva: 'Odlazite od mene, prokleti, u vječni oganj pripravljen za đavla i njegove andele! Jer bio sam gladan, a niste mi dali jesti; bio sam žedan, a niste mi dali piti; bio sam bolestan i u zatvoru, a niste me posjetili.' Oni će pitati: 'Gospodine, kad smo te to vidjeli gladna ili žedna, ili kao tuđinca, ili gola, ili bolesna, ili u zatvoru i nismo ti pomogli?' A on će im odgovoriti: 'Zaista vam kažem, sve što niste učinili jednomu od ovih najmanjih, meni niste učinili!' Tako će oni otići u vječnu patnju, a pravednici u vječni život" (*nastavlja se*)

Duhovna i tjelesna djela milosrđa, kako god smiješno i staromodno zvučala, ipak su vrlo "provjerljiva"; ili ih vršiš ili ne! Pokušat ćemo zato zajedno, prema Papinoj preporeuci, ponovno otkriti duhovna i tjelesna djela milosrđa, ovo zaboravljeno blago. Ali, valja nam se prije toga pobliže upoznati s milosrđem samim. Što je milosrđe? Sama hrvatska riječ milosrđe znači: milo srce. Milo, ne grubo, ne tvrdo. Kome milo? Bogu i onima oko nas. Kršćansko je srce milo svima. Suprotno je ovome *sklerokardia*, otvrduće, skleroza srca. Tvrdo srce nikome nije milo. Latinski se milosrđe kaže *misericordia*. I ova nam riječ otkriva nešto o milosrđu, ono znači: imati srca za, rekli bismo mi u Istri, "mižere", brižne, za ljudsku mizeriju uopće. Grčki se milosrđe kaže *eleos*. Neki naši krajevi za milostinju koriste riječ *elemozina*. Ta je riječ povezana s riječju *eleos*, milostinja je povezana s milosrđem. Milosrđe je, dakle, analizirajući grčku riječ, nešto što se daje, udjeljuje, čin smilovanja, čin! Ovdje dolazimo do najbitnijega: milosrđe je čin, a ne samo osjećaj; milosrđe se ne iscrpljuje, ne zaustavlja se samo na osjećaju. Sućut ili ganuće još nije milosrđe, ono to može postati, ali još to nije. Svaka će naša majka, jer je ženska narav takva, zaplakati kad na televiziji vidi izgladnjelo afričko dijete ili stradaloga od poplave. Svaka će biti ganuta, ali neće svaka uplatiti novac na račun Papinskih Misijskih Djela ili Hrvatskog Caritasa za pomoć tim nevoljnjacima nad kojima plaču. Gotovo će svaka iskazati sućut, *su-osjećanje*, ali neće svaka iskazati milosrđe.

Milosrdni Samarijanac

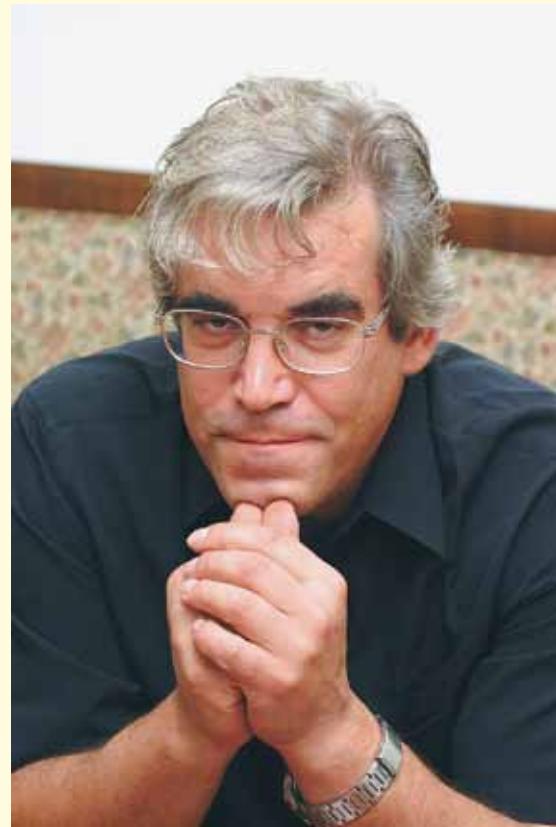
Jedna je od najpoznatijih biblijskih priča o milosrđu zasigurno prispodoba iz Lukina evanđelja o milosrdnom Samarijancu (Luka 10,29-37). Ovaj tekst osvijetlit će nam temeljni aspekt milosrđa: recipročnost. U bližem kontekstu Lukina evanđelja nalazimo pitanje o najvećoj zapovijedi (Luka 20,25): "Neki zakonoznanac usta i, da ga iskuša, upita: 'Učitelju, što mi je činiti da život vječni baštinim?' Na Isusovo pitanje o tome što stoji u Pismu, zakonoznanac citira najveću zapovijed iz Svetoga pisma, molitvu iz Ponovljenog zakona 6, koju su židovi recitirali svakoga dana ujutro i uvečer: Ljubi Boga svim srcem, dušom, snagom i umom, te nastavlja s: i ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Isus pohvaljuje njegov odgovor, ali kaže nam Luka, zakonoznanac se htio "opravdati" te je pitao: "Tko je moj bližnji?". Opravdavanje zakonoznanca možemo shvatiti kao svijest o vlastitom pomanjkanju ljubavi za sve ljudi. Isusov će odgovor u potpunosti razotkriti sugovornikovu situaciju. Naime, Isus na pitanje tko je moj bližnji odgovara neizravno, pričom, u kojoj glavni likovi nisu ni pismoznanac ni njegovi bližnji, već neki nepoznati ljudi. Uzimajući primjer nepoznatih ljudi, Isus pomaže svojim sugovornicima da se odmaknu od sebe te objektivno sagledaju srž problema. Likovi su jedan napadnuti čovjek, jedan svećenik i jedan levit te jedan Samarijanac, čovjek koji

je za Židove onog vremena predstavljao neuka i odbojna neprijatelja. Samarijanci su bili sve ono što zakonoznaci nisu htjeli biti: iako su u prošlosti bili dio židovskog naroda, njihovi su se putevi razdvojili, a Samarijanci su postali poput sekte, narod s vlastitim obredima i svojim Zakonom, Totorom. Dakle, za Židove oni su bili otpadnici i neznalice: nisu poznavali Pisma. Takav Samarijanac, u priči koju svi dobro znamo, učinio je nešto što nisu učinili ni židovski svećenik ni njegov hramski pomoćnik levit. Ljudi koji su po svom životnom pozivu bili posvećeni svetim stvarima, Božjem hramu, liturgiji, prolazili su pokraj ranjena čovjeka na cesti ne dotičući ga se, kako se ne bi onečistili. Ljudi, za koje je pismoznanac dobro znao da znaju sve što treba učiniti jer dobro poznaju Svetu pismo, nisu učinili ništa za tog čovjeka. Kao njihova suprotnost pojavljuje se Samarijanac, i Luka, kako bi naglasio Samaritančevu brigu, nabraja sve što je on učinio: povija mu rane, maže ih uljem i vinom, vodi ga u konačište i naposljetku plača gostoničaru da se on brine za njega u njegovoj odsutnosti. Samarijanac je učinio potpuno djelo ljubavi, ono je proizašlo iz njegova smilovanja: video je ranjenog čovjeka i sažalio mu se. Osjećaj sažaljenja bio je dragocjen za Samarijanca, doživio ga je kao neku vrstu prosvjetljenja, znao je što treba učiniti, znao je pokazati brigu za bližnjega. Sažaljenje je odmah preuzeo

u dobro djelo! Tko je moj bližnji?" upitao se pismoznanac na početku razgovora, kao da se pita: "Kome ja to moram učiniti dobro djelo?" Isus mu sada odgovara protupitanjem: "Što ti se čini, koji je od ove trojice bio bližnji onomu koji je upao među razbojnike?" Treba uočiti da Isus ne pita: "Tko je bližnji za Samaritanca?", već Isus na profinjen način stavlja pismoznanca u položaj ranjenog i orobljenog čovjeka. Tko je njegov bližnji?

Ako se vratimo na najveću zapovijed citiranu samo nekoliko redaka ranije, pred nama će se otvoriti potpuno nova dimenzija teksta. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe! Vidjeli smo da u ovom tekstu Samarijanac prvi svjedoči ljubav jer on milosrđe djelima pokazuje. Ali svojega bližnjega ljubi i onaj kojem je milosrđe učinjeno, ranjen i nikakav čovjek pored puta, dok prima milosrđe Samarijanca postaje izvorom milosrđa za njega. Milosrđe koje Samarijanac pokazuje drugom čovjeku, vraća mu se! Tako u konačnici razumijemo i blaženstvo iz Matejeva evanđelja (Matej 5,7): "Blago milosrdnima, jer oni će zadobiti milosrđe." U kojem će trenutku milosrdni zadobiti milosrđe? Jedino blaženstvo u kojem se prvi dio stiha u potpunosti zrcali u drugome, otkriva nam kako darovana ljubav ispunja i onog koji daje i onog koji prima – u isti čas.

“KRIVE” I “NEVINE” ŽRTVE?

Hrvatski je sabor ponovno prihvatio pokroviteljstvo nad obilježavanjem obljetnice pokolja na Bleiburgu. Radi se o mjestu masovnog stradavanja ljudi koji su, nakon što je rat završio, bijegom nastojali spasiti goli život. Bilo je tu onih koji su tijekom rata bili u raznim domobranskim postrojbama pa su se bojali osvete pobjednika. Najviše je bilo civila, muškaraca, žena, djece i staraca, koji su, opravdano ili ne, bili uvjereni da samo bijegom mogu izbjечti smrt. Vjerovali su u pomoć pobjedničkih velesila. Međutim, one su ih prepustile na milost i nemilost jugoslavenskim postrojbama koje su većinu tih ljudi poubijale, a ostale je čekao tzv. križni put, povratak tijekom kojega su mnogi od njih stradali.

Dvostruka mjerila komemoracija

Tvrđiti kako je obilježavanje i komemoriranje tih žrtava zapravo izražavanje neke nostalгије za NDH ili ustaškim režimom, kako su se izrazili bivši premijer Milivoić i bivša potpredsjednica Vlade Vesna Pusić, jednostavno je nakaradno. To što se na toj komemoraciji događaju nekakva prizivanja aveti prošlosti, svakako ne može biti dovoljan razlog da se tako pogrdno i omalovažavajuće govori o takvoj komemoraciji. Time su jasno izrekli kakvi su bili stavovi bivših obnašatelja vlasti. Jer, mogli smo u više navrata svjedočiti o komemoracijama na kojima su se “ponosno” vijorile zastave s crvenom petokrakom ili srpsom i čekićem. Je li to bilo prizivanje

jednoumnog komunističkog režima? Očito jest, ako slijedimo logiku govora bivših dužnosnika. Ali se toga nije prisjetio niti, ni u vlasti ni u medijima. Smijemo li zaključiti da smo u Hrvatskoj imali vlast koja nije imala ništa protiv veličanja aveti komunizma i njegovih prebrojnih zločina nad nevinim ljudima?

Ideološki predznaci jednoumlja

Barem bi ljudi u Istri ova razlikovanja trebali uočiti. Jer na mnogim stranama ovoga poluotoka nailazimo na jame i fobe u koje su bacani ljudi nakon što je rat završio. Kada bivša ministrica Vesna Pusić stradavanje civila nakon rata, bilo ono u Bleiburgu, bilo u drugim dijelovima Hrvatske, uspoređuje sa stradanjima civila u Dresdenu i drugim njemačkim gradovima te Hirošimi i Nagasakiju, koje su saveznici bombardirali kako bi se rat što prije završio, ovakva usporedba djeluje tragikomično. Tragično jer se u jednom i drugom slučaju radi o nevinim žrtvama. Komično jer se radi o usporedbi iza koje očito stoji ideo-loški predznak da su civilne žrtve koje su se dogodile tijekom rata nedužne, dok su sve žrtve koje su se dogodile nakon svršetka rata – krive, jer su takvima jednostavno proglašene od nastupajućeg jednoumnog režima. To je tipičan ideološki predznak jednoumlja. To je jednoumlje na taj način i tijekom kasnijeg poratnog razdoblja u Hrvatskoj eliminiralo mnoge ljudе jer nisu bili “podobni”. Mi u Istri to vrlo dobro znamo.

Čiji je otac vrjednija žrtva?

Tragikomična je još više činjenica što se ovakve jednoumne i nelogične izjave “odijevaju” plaštjem demokratičnosti, modernosti, otvorenosti, tolerancije. Tko komemorira vlastitog oca koji je ubijen na Bleiburgu od strane komunističkog jednoumlja, prikazan je kao da “zagovara” nekakve prošle neljudske režime. Zato ne bi trebao imati potporu današnjih vlasti u Hrvatskoj, za razliku od onoga tko komemorira vlastitoga oca kojega su ubili jednoumni režimi fašizma i nacizma. Takva se “mantra” trajno provlači kroz hrvatski politički, nevladin i medijski mentalni sklop. Kako će tu “mantru” prihvatiti ljudi kojima su očevi ili majke ili djeca stradali na raznim stratištima, bilo tijekom, bilo nakon rata? Čiji je otac vrjednija žrtva? Koji od njih zaslужuje veću sućut? Razlike u tom smislu može praviti samo netko tko čak i ljudske žrtve promatra i vrjednuje samo kroz prizmu dolaska na vlast. Ili zbog frustracije jer je vlast izgubio. Upravo su te frustracije nekoga tko je bio uvjeren da ima “sveto” pravo na vlast, kao što je to bilo u jednoumlju, razlogom raznih “hajki” na sve i svakoga kojima smo ovih dana obasuti sa svih strana. Možemo se samo nadati da će većina ljudi u Hrvatskoj to prepoznati i znati razlikovati frustracije od činjenica. Možda nam u tome može pomoći papa Franjo koji sve žrtve jednako cijeni i za sve jednakomoli.

Devetnaesta obljetnica biskupskog ređenja

PODLABIN Biskup Ivan Milovan proslavio je 19. obljetnicu svog biskupskog ređenja u Župi Gospe Fatimske u (Pod)Labinu u nedjelju 10. siječnja 2016. na misi u 9,00 sati, uz koncelebraciju župnika Blaža Bošnjakovića. Članica Župnog pastoralnog vijeća uime župe predala je svečaru simboličan buket od 19 ruža. Biskup nas je pozvao da "izademo iz mraka, depresija i grijeha i okrenemo se svjetlosti koja je zasjala u Isusu, a koju je sam Bog Otac s Duhom Svetim potvrdio u događaju Isusova krštenja." Župnik je rekao da će razlika od redovite nedjeljne milostinje biti predana Caritasu budući da se dobar dio vjernika odazvao na ovu misu kako bi počastili slavljenika i uzveličali slavlje, pa neka to konkretno osjete i siromasi (naknadno je utvrđena svota od 433,00 kune). Na kraju ove dostojanstvene i raspjevane mise, ministri su podijelili sličice na čijoj je poledini otisnuta molitva za zvanja koju je zdušno molila cijela crkva. Slijedilo je druženje pred crkvom uz sokove i domaće kolače. (BiB)

Završetak Godine posvećena života

Završetak Godine posvećena života u Porečkoj i Pulskoj biskupiji obilježen je na blagdan Svjećnice, u utorak 2. veljače, svečanim koncelebriranim misnim slavljem u pulskoj samostanskoj crkvi sv. Franje Asiškog. Zbog sprječenosti ordinarija, mons. Dražena Kutleše, misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan.

PULA Na početku prigodne homilije predvoditelj je pojasnio simboliku svjetla koja prati osobu tijekom života, u većini sakramenata. Govoreći o Prikazanju Gospodinovu u hramu, Biskup je naglasio da smo svi mi prikazani obredom krštenja te smo time postali svi, na jedan način, osobe posvećena života. Sv. papa Ivan Pavao II. ustanovio je da blagdan Svjećnice ujedno bude i Dan posvećena

života, kako bi se više razmišljalo i molio o tom segmentu Crkve. Proglašavajući Godinu posvećena života, papa Franjo je želio staviti naglasak na te osobe i njihovu neprocjenjivu ulogu u Crkvi. Među nacionalnim događanjima povodom Godine posvećena života Propovjednik je istaknuo susret u Svetištu Marija Bistrica. Biskup je zahvalio svim redovnicama i redovnicima za sve ono dobro što čine u sredinama gdje žive, a u duhu svoje karizme. Još i prije nego je završila Godina posvećena života, papa Franjo proglašio je Godinu milosrđa kako bi uputio Crkvu na njezino temeljno poslanje. Upravo milosrđe treba biti temeljni stav kojim djelujemo prema bližnjima. Kako bismo živjeli poruku milosrđa, moramo nastojati manje misliti na svoje potrebe, a više svoju pozornost usmjeriti na one na rubu društva, citirao je Propovjednik papu Franju. Iskustvo kršćanskog života treba počivati na saznanju Božje ljubavi prema čovjeku, kršćanin to treba znati prenijeti

ljudima oko sebe, a najbolji je način upravo iskazivanjem milosrđa. Na kraju homilije mons. Milovan citirao je riječi pape emeritusa Benedikta XVI. kada se prigodom Dana posvećena života obraćao redovnicima i redovnicama naglasivši kako je svijetu potrebno njihovo svjedočanstvo, njihov stvaralački odgovor na izazove današnjeg vremena, njihova posvećena čistoća u svijetu hedonizma, njihova nenavezanost na materijalno u rastućem materijalističkom mentalitetu i njihov primjer zajedničkog života u zajednicama u svijetu kojim sve više vlada individualizam. O. Đuro Hontić, dijecezanski povjerenik za osobe posvećena života, na kraju se završnim zahvalama obratio mons. Milovanu, svećenicima, redovnicima i redovnicama te svima koji su pribivali misi Završetka Godine posvećena života u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Misno je slavlje glazbom popratila Grupa Oton. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Misa u bolničkoj kapeli

PULA Misno slavlje u kapeli sv. Mihovila na blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače, ove je godine predvodio porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša u koncelebraciji s bolničkim kapelanom fra Đurom Vuradinom, pulskim dekanom preč. Milanom Mužinom te vicekancelarom Biskupije vlč. Vladimirom Brizićem. Misi je uz liječnike, medicinsko osoblje i druge djelatnike bolnice nazočila i sanacijska upraviteljica pulske Opće bolnice doc. dr. sc. Irena Hršić, dr. med. Osim toga misi je nazočio i rektor pulskog sveučilišta prof. dr. Alfio Barbieri.

Biskup je u prigodnoj homiliji, spo- minjući prispodobu o svadbi u Kani Galilejskoj, naglasio kako nas Bog poziva da budemo radosni jer samo tako možemo svojoj pojavi i svojim primjerom i druge približiti Bogu. Nadalje, činjenicom da se Isusovo prvo čudo dogodilo upravo na svadbi, dakle, na proslavi koja se događa u obitelji, Bog nam želi skrenuti pozornost na važnost obitelji, u njoj nastaje život, ali isto tako, to je najbolje mjesto gdje bi trebali biti svi naši stari i bolesni jer, podsetio je, svi mi u patnji želimo biti okruženi svojim bližnjima. Biskup je osobito naglašio potrebu da prema bolesnima budemo nježni i pažljivi. Podsetio je da nas Isus poziva na stalnu borbu za život, od začetka

pa sve do smiraja života. Govoreći o ulozi Blažene Djevice Marije, Biskup je podsjetio da nam u sceni svadbe u Kani Djevica Maria treba biti uzor, posebno u činjenici što bezuvjetno i apsolutno vjeruje kako će Isus učiniti čudo jer se njezina vjera temelji na molitvi s potpunim povjerenjem. Propovjednik je zatim naglasio kako svaka naša molitva treba biti izrečena s povjerenjem da će biti uslišana. Djelima milosrđa trebamo nastojati prekinuti blokadu koja nas često drži daleko od bližnjih, a postom trebamo nastojati prevladati blokadu prema sebi.

Biskup je homiliju zaključio promišljanjem kako mnogi problemi današnjice nastaju upravo iz nepoštivanja prirodnih zakona, i nepoštivanja života, u svakom njegovu obliku. Misno su slavlje izvrsnim pjevanjem popratili članovi Vokalne skupine pulske Muzičke akademije pod ravnateljem doc. mr. art. Sofije Cingula. Nakon mise Biskup je u pratinji upraviteljice Hršić te nekolicine liječnika posjetio Odjel dijalize gdje je pozdravio osoblje i pacijente te im darovao krunice. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Franjevačka provincija sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri

Franjevci OFM (opervantini ili "smeđi fratri" – zbog smeđe boje habita) u Hrvatskoj su organizirani u tri provincije: Franjevačka provincija sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri sa sjedištem u Zadru, Provincija Presvetog otkupitelja sa sjedištem u Splitu, Franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Provincija čiji je zaštitnik sv. Jeronim proteže se na području Dalmacije i Istre, sa svojim samostanima na priobalju i otocima, od Rovinja do Kotora. Njezini članovi apostolski djeluju u 10 biskupija u 27 samostana. Provincija trenutno broji 52 svećenika, dva bogoslova, jednog novaka i dva postulanta.

Povijest Provincije

Provincija je nastala u okviru stare franjevačke "protoprovincije" zvane nekada "Sklavonije" ili "Sv. Serafina", koje je subaštinica. Provincija se već u 13. stoljeću organizirala u četiri manje upravne jedinice, zvane kustodije: istarska, rapska, zadarsko-splitska

te dubrovačka, koje su zajedno brojile 25 samostana. Ime sv. Jeronima usvojila je godine 1393. Pod uplivom poznatog obnoviteljskog pokreta, koji je bio u 14. i 15. stoljeću zahvatilo mnoge crkvene redove, i Franjevački red i naša prostrana dalmatinsko-istarska provincija počela se dijeliti na svoj tzv. "konventualski" i na "opervantski" dio. Franjevci-opervantini oblikovali su tijekom 15. st. svoje dvije vikarije – zadarsku i dubrovačku, koje su godine 1517. proglašene "provincijama", sa sjedištima u Zadru i Dubrovniku. Konačno, pak, godine 1889. te su dvije naše priobalne provincije bile sjedinjene u današnju jedinstvenu "Provinciju sv. Jeronima". U 20. stoljeću, poglavito uslijed dvaju svjetskih ratova, Provincija je doživjela više raznih promjena u osoblju, broju samostana i svojim unutrašnjim ustavovama (središta školstva i odgoja, itd.).

Apostolat

Tijekom stoljeća franjevci su razvijali propovjedničku i ispovjedničku djelatnost po našim gradovima, selima i otocima. Rado su primani kao korizmeni propovjednici i pučki misionari. U duhu i po nakanama svog Svetog Osnivača redovnici ove provincije vrše višestruki apostolat: propovjednič-

ki, vjerovjesnički, odgojno-obrazovni, kulturni, itd., i to ne samo u granicama svoje pokrajine. Naročitu apostolsku djelatnost Provincija razvija u tzv. pućkim misijama te pomoći raznih "pućkih" pobožnosti i vođenjem Franjevačkog svjetovnog reda. Provincija ima i više braće koja su djelovala i na raznim područjima ljudskih znanosti, umijeća i kulture: karitativni djelatnici i ljekarnici (čuvena Ljekarna Male Braće u Dubrovniku), kao prosvjetitelji i čuvari kulturnog, književnog i muzejskog blaga. Među knjižnicama Provincije ističu se i brojem i kakvoćom sačuvanih knjiga dubrovačka, hvarska, poljudska, zadarska, košljunska i rovinjska. Danas Provincija broji, što u Domovini što u raznim vanjskim područjima svoga djelovanja, 35 kuća. Sjedište joj je u Zadru, a mladi se odgajaju na Košljunu, na Poljudu i u Zadru. Ukupno broji 52 zavjetovana redovnika. Novije se apostolsko djelovanje braće odvija na desetak župa, u redovitom propovijedanju i katehizaciji, vođenju bratstva Franjevačkog svjetovnog reda, Franjevačke mladeži – FRAME i raznovrsnih duhovnih skupova. U nekim samostanima (Pazin, Košljun, Kraj-Pašman) braća se u novije vrijeme posvećuju više podržavanju, produblji-

Najstariji franjevac na svijetu

Fra Berard Barčić

Najstariji franjevac na svijetu fra Berard Barčić član je upravo Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. Fra Berard rođen je u selu Kampor na otoku Rabu dana 22. rujna godine 1910. od oca Ante Barčića i majke Matije r. Stanićić. Na krštenju je dobio ime ANTE. Majka Matija

rodila je sedmero djece i umrla trudna od upale pluća 1923. godine. Bog joj je podario radost da iz obitelji ima dvije redovnice: Mariju i Mandicu, i jednog svećenika, Antu fra Berarda. Nakon toga se otac Ante oženio Marijom r. Ribarić 1923. g. i s njom je imao tri sina i jednu kćer. Fra Berard je pučku školu završio u Rabu 1921., a nižu državnu klasičnu gimnaziju 1925. u Senju. Dječačka želja da postane franjevac uslišana je u rujnu 1925. kada je krenuo prema Dubrovniku i 22. rujna obukao franjevački habit te dobio redovničko ime BERARD (po prvom franjevačkom mučeniku). Dana 27. kolovoza godine 1927. započeo je u Dubrovniku godinu novicijata, a 29. kolovoza 1928. Položio je prve redovničke zavjete. Više razrede klasične gimnazije pohađa u Dubrovniku i Splitu gdje je i maturirao u rujnu 1930. godine. Teološki studij pohađa tijekom četiriju godina u Splitu, a vojnički rok u Banjaluci. Za svećenika je zaređen 23. rujna 1933. godine. Poslije svećeničkog ređenja odlazi na studij prirodnih znanosti u Zagrebu gdje je diplomirao 1938. god. Iste godine radi kao profesor na Badiji gdje je Provincija imala nižu klasičnu gimnaziju s pravom javnosti. U međuvremenu je položio profesorski ispit pod naslovom "BILJNOGEOGRAFSKI ODNOSI OTOKA BADIJE" u veljači godine 1944. u Zagrebu. Nakon II. svjetskog rata u Pazinu je otvorena biskupska klasična gimnazija gdje fra Berard predaje prirodne znanosti

od 1945. do 1951. Na provincijskom kapitulu u srpnju 1952. fra Berard je izabran za provincijala Franjevačke provincije sv. Jeronima. Ovu službu obavlja tijekom 9 godina. U prve tri godine službe u Zadru predaje njemački jezik na biskupskoj klasičnoj gimnaziji. Po završetku provincialne službe ponovno dolazi u Pazin i djeluje kao profesor u klasičnoj gimnaziji u Pazinu. U lipnju godine 1963. na Generalnom kapitulu Franjevačkog reda u Asizu izabran je za generalnog definitora za slavenske franjevačke provincije. Ovu službu obavlja u Rimu tijekom četiri godine (1963. – 1967.). Po povratku iz Rima fra Berard je premješten u Split gdje predaje na našoj franjevačkoj gimnaziji 7 godina. Godine 1974. premješten je u Zadar i imenovan magistrom naših franjevačkih novaka. Tu je službu obavljao dvije godine. U franjevački samostan sv. Antuna u Puli fra Berard dolazi 1978. godine. Dok ga je zdravlje služilo, pomagao je pastoralno župu. Fra Berard je dosad napisao sedam djela: S Pavlom VI. u Kristovoj Domovini, Ratna sjećanja jednog franjevca, Poratna sjećanja jednog franjevca, Franjo Asiški zrcalo Evandjelja, Mysterium tremendum (Euharistija i isповijed), Biljnogeografski odnosi otoka Badije i Flora i vegetacija otočića Košljuna. Uz to je surađivao u sljedećim revijama: PRIRODA, Istarska Danica, Obnovljeni život, Crkva u svijetu, Brat Franjo, Vjesnik Đakovačke nadbiskupije, Acta botanica croatica i časopisu Marulić.

vanju i širenju vjersko-duhovne kulture (samostani kao "žarišta"). Po sadašnjem ustroju samostani su podijeljeni u tri regije: sjevernojadranska, srednjojadranska i južnojadranska. Provincijalat je u Zadru, u Samostanu sv. Frane.

Samostani u Hrvatskoj

Zadar – Voštarnica, Cavtat – Samostan Gospe od Snijega, Crikvenica – Samostan sv. Antuna, Dubrovnik – Samostan Male Braće, Hvar – Samostan Gospe od Milosti, Kampor – Rab – Samostan sv. Bernardina, Košljun – Samostan Navještenja Marijine, Kraj – Pašman – Samostan sv. Duje, Krpanj – Samostan Sv. Križa, Brodarica, Kuna – Samostan Gospe Delorite, Nerezine – Samostan sv. Franje, Orebić – Samostan Uznesenja Marijine, Pazin – Samostan Pohodenja Marijine, Pridvorje – Samostan sv. Vlaha, Pula – Samostan sv. Antuna, Rijeka – Samostan sv. Nikole, Rovinj – Samostan sv. Franje Rožat – Samostan Pohodenja Marijine, Split – Samostan Uznesenja Marijine, Trogir – Samostan Uznesenja Marijine.

Samostani i centri Provincije u svijetu

Jedan se samostan Provincije nalazi u Crnoj Gori, u Kotoru – Samostan sv. Klare. U Njemačkoj jedan franjevac Provincije vodi

Hrvatsku katoličku misiju u Wiesbadenu. U Argentini Provincija ima više centara: Buenos Aires – Tejar, CentroCroata – S. Justo, Centrocarr. Stepinac – Hurlingham i Jose Ingenieros. U Južnoafričkoj je Republici, u Johannesburgu, fra Ivica Strčić, a u DR Kongo u Kimbulu/Butembo fra Ilija Barišić vodi Fraternité Franciscaine Kimbulu / Butembo.

Danas redovnici Provincije sv. Jeronima u Istri djeluju u ovim samostanima: u Pazinu u Samostanu Pohodenja Blažene Djevice Marije (o. Alfons Orlić, gvardijan),

u Rovinju u Samostanu sv. Franje Asiškog (o. Job Mikolić, gvardijan, i župnik Župe sv. Antuna Opata u Rovinjskom Selu o. Leopold Mičić) i u Puli u Samostanu sv. Antuna Padovanskog, koji je ujedno i župa (o. Tomislav Hrstić, župnik i vikar samostana, o. Mate Trinajstić, gvardijan i župni vikar, o. Berard Barčić, o. Bojan Rizvan, župni vikar, i ekonom samostana o. Vlado Zahija.) (Pripremili T. H. i G. K.) (nastavlja se...)

Franjevci u Puli u starini

Franjevci – Red male braće – prisutni su u Puli od samih početaka reda sv. Franje. Sjetimo se da je u Puli umro još 1242. bl. Oton, čudotvorac. Istarski samostani (Pula, Bale, Poreč, Rovinj, Pazin, Piran, Kopar, Trst) pripadali su od početka Dalmatinjskoj provinciji sa sjedištem u Zadru. Ne znamo točno gdje je bio prvi franjevački samostan u Puli, ali je najvjerojatnije bio kod crkve sv. Mateja izvan zidina, uz more, podno Monte Zara. Crkva je srušena pod austrijskom upravom u drugoj polovici 19. st. radi potreba brodogradilišta. Početkom 14. st. izgrađen je samostan sv. Franje unutar gradskih zidina. Kad je u 15. st. u franjevačkom redu zaživio pokret za duhovnom obnovom – tzv. opservancija, samostan sv. Franje ostao je nereformiran, konventualski, kakav je i danas. Franjevci opservanti zadržali su se u samostanu sv. Mateja. Godine 1615. franjevci opservanti Dalmatinske provincije naselili su se na otočiću Veruda («Fratarski otok»), gdje su ostali do Napoleona 1806. Tada je ukinut i samostan sv. Franje u Puli. Od tada pa do 1920. u Puli nije bilo ni franjevaca ni bilo kojeg drugog muškog samostana.

Grupa “OTON” iz Pule

Na natječaj za Uskrs fest, najstariji i najprestižniji hrvatski festival duhovne glazbe, ove godine prijavljeno jedno novo ime iz Porečke i Pulskog biskupije, grupa “Oton”. Upravo će grupa “Oton” iz Pule uz Davora Terzića iz Rovinja ove godine predstavljati našu biskupiju na festivalu Uskrs fest 2016. Dosadašnji Zbor mladih sv. Franje, koji animira misna slavlja u pulskom samostanu sv. Franje Asiškog, odnedavno je preimenovan u Grupa Oton, po blaženiku čiji zemaljski ostaci prebivaju par metara udaljeni od mjesta u crkvi gdje glazbenici pjevaju i sviraju. O povijesti te glazbene skupine, njihovim trenutnim i dugoročnim planovima razgovarali smo sa voditeljicom Anom Čuić Tanković, mag.mus.,mag.oec.

Kada i kako započinje povijest Zbora mladih sv. Franje?

Sve je počelo u listopadu 2003. godine, dakle prije nešto više od 12 godina, kada sam ja kao šesnaestogodišnjakinja počela svirati u crkvi sv. Franje, privućena velikim koncertnim klavirom. I do tada sam svirala u crkvi, ali na orguljama, harmonijima i ostalim neadekvatnim zamjenama instrumenta kojeg sam voljela i svirala, a poslije i diplomirala. Budući da crkva sv. Franje u Puli nije župna crkva te je po mnogočemu posebna, nije bilo stalnog priljeva ljudi i na početku sam sama svirala i pjevala. Malo po malo, okupio se adekvatan broj djece tako da je taj prvi oblik sadašnjeg benda bio “Cvjetići sv. Franje”, dječji zbor koji je redovito nastupao na festivalu Iskrice i uzastopno kroz 5 godina bivao nagrađen. Tadašnja djeca su narasla, novi su se članovi priključili. Redovito smo svirali na večernjoj sv. Misi i klanjanju četvrtkom, kao i mnogobrojnim duhovnim obnovama koje su se odvijale u našoj crkvi pa smo

tako imali opisno ime “zbor mladih sv. Franje”. U trenutku traženja službenog imena, Duh je puhao u istom smjeru te su svi članovi htjeli dati čast bl. Otonu, blaženiku čiji zemaljski ostaci prebivaju par metara udaljeni od mjesta u crkvi gdje glazbenici pjevaju i sviraju.

Tko su članovi Grupe Oton?

Grupa broji više akademskih muzičara i zaljubljenika u Boga i glazbu, a u svojem ansamblu imamo glavne vokale (Alberto Stanić i sestre Manuela i Miriam Hichri), vokale (Filipa Kajić, Andjela Ćurić, Mirjana Cvek Ćurić, Laura Udovičić, Josip Krajačić). Od instrumenata imamo klavir (Ana Čuić Tanković), violinu (Marina Kajić), gitaru (Emil Roznbeker), flautu (Chiara Jurić) i violončelo (Fabio Jurić).

Poznati su i vaši božićni koncerti, kako je to započelo?

Kroz ove godine rasta i pjevanja, redovito i odgovorno smo pjevali na večernjoj nedjeljnoj sv. Misi i klanjanjima, što nam je ostavljalo malo prostora za daljnje djelovanje. Potaknuti potrebama naših bližnjih, održali smo humanitarne božićne koncerne ne sa ciljem promocije nas ili našeg pjevanja, već korištenja dobivenih darova za pomoć drugima, tako da je publika mogla ostaviti dobrovoran prilog. Zbog toga ti koncerti nisu bili redovito svake godine, već kad bi nam se ukazala prilika za pomoći drugima.

Što sve spada u vaš spektar repertoara?

Budući da pjevamo i sviramo na Misama i svim liturgijski važnim danima, naš široki repertoar seže od gregorijanskih koralja do najnovijih hitova i covera svjetske duhovne scene. Od “Dođi Stvorče duše svet” i “Puće moj” a cappella na Veliki pe-

tak, sve do Dubina prepjevanih od Hillsonge pjesme "Oceans" ili Jerihonskih zidina hrvatske uspješne grupe "Božja pobjeda". Ne želimo zanemariti naše tradicionalne pjesme koje su nas do tuda i dovele te, s tim znanjem, pjevamo nove pjesme. Neko naše nepisano pravilo je da za svaku sv. Misu imamo barem jednu novu pjesmu da bi, što se glazbene strane tiče, Misa bila poticajna i ugodna. Ono što nam je od posebne važnosti jesu i naše autorske pjesme koje odgovaraju liturgijskim potrebama: sanjamo o jednom CD-u gdje bi one mogle biti snimljene i dostupne široj javnosti, ali za to je potrebno izdašna količina novaca koju nemamo. Do sada smo ulagali u ozvučenje crkve i nabavu opreme, laptop i projektor, tako da cijela crkva može pjevati s nama. Nadamo se da će Bog providjeti i za naš prvi CD.

Koju ste pjesmu poslali na natječaj za Uskrs fest?

Pjesma kojom se želimo predstaviti na natjecanju Uskrs fest 2016, nosi naslov "Božje milosrđe", napisana je od našeg suseda, prijatelja i podupiratela Bruna Krajcara prema tekstu iz Dnevnika sv. Sestre Faustine Kowalske. Želja nam je upravo u godini Božanskog Milosrđa i na dan Blagdana Božjeg Milosrđa, kada se Festival i održava, širiti štovanje te velike Božje tajne.

Kako ste se odlučili na taj korak?

Ne bi znali točno definirati što nas je potaklo na prijavu pjesme za Uskrs fest. Često su ljudi hvalili naše pjevanje i sviranje, govorili kako bismo trebali ići van okvira naše crkve i grada, ali nismo tomu pridavalni previše pažnje, možda zbog ostalih obvezica koje su nas u tomu sputavale, možda zbog težnje za što većom kvalitetom, a možda

i prevelikom skromnošću (haha). Jednostavno je nakon toliko godina skladnog pjevanja i prijateljstva došao trenutak za daljnje izazove. Osjećam da smo spremni i dorasli izazovima koji su pred nama.

Daljnji planovi?

Paralelno uz pripreme za Uskrs fest, želja nam je snimiti autorsku pjesmu koja isto pjeva o Božjem Milosrđu, za koju imamo u planu snimiti i spot. Samo Božji put je mogao u jednom malom gradu kao što je Pula, u jednoj crkvi koja nije župa, staviti toliko kvalitetnih glasova i glazbenika. Zbog tog se zajedništva osjećamo počašćeno i odlučni smo u naumu da s dobivenim talentima dajemo slavu Bogu. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Proslava sv. Valentina

KAŠTELIR Jedina župa u Istri koja kao svog zaštitnika slavi sv. Valentina je Kaštelir, u Porečkom dekanatu. Ove je godine svećano misno slavlje tim povodom, u nedjelju, 14. veljače, predvodio preč. Milan Zgrablić, odnedavno porečki župnik i dekan Porečkog dekanata. Koncelebrirali su p.

Drago Marić i župnik domaćin vlč. Marijan Kancijanić. Predvoditelj je u prigodnoj homiliji, u skladu s nedjeljnjim evanđeljem, u kontekstu današnjeg vremena pojasnio napasti i iskušenja kojima zlo pokušava pridobiti čovjekovu dušu. Na kraju misnog slavlja, obzirom da zbog jake kiše nije bilo moguće održati

tradicionalnu procesiju po mjestu, zbor je u crkvi otpjevao nekoliko prigodnih pjesama. Uz glazbenu pratnju župnog zpora i zpora mlađih pod ravnanjem Pina Ružića na kraju je održan i tradicionalni ofer, čašćenje relikvija sv. Valentina.

Iz školskog života

UZORI SJAJNI

...mnogi sebe osjećamo dijelom ustanove, tu smo za Kolegij, ne odradujemo svoj posao, radimo ga, prije svega srcem, ljubavlju, a onda, kako reče sv. Augustin, možemo činiti što hoćemo!

Pazinski kolegij-klasična gimnazija Pazin s pravom javnosti hrabro jedri dalje. Reče jedan pjesnik: "Živimo u vremenima", a ta vremena sa sobom nose nove izazove. No, kakav bi to život bio bez izazova! Škola je to koja se polako približava svom srebrnom jubileju. A srebro sjaji, dobro, nešto manje nego zlato, ali sjaji. Svoj sjaj duguje mnogima koji su svoj život nesobično utkali u tu ustanovu, bez suvremenih računica. Jedan je od njih i prvi ravnatelj Kolegija mons. Hek. Nažalost, prerano smo ostali bez njega i često se ljudski pitamo: "Što bi bilo, kad bi bilo?" Ipak, valjalo nam je dalje krenuti, poučavati, odgajati, biti otvorenima za svako dobro, vjersko, kulturno, sportsko... s vjerom u Onoga koji nas je stvorio. I bi tako, do danas. Naš je osnivač Porečka i Pulska biskupija. Danas smo škola sa 197 učenika, od kojih je 140 smješteno u učeničkom domu, djevojke u novoj zgradici, a mladići u prekrasnom starom zdanju. Današnji je ravnatelj dr. sc. Alejandro Castillo Jiménez. Osim učenicima, "ravna" s 56 djelatnika, nastavnog i nenastavnog osoblja. Unutar nastavničkog osoblja 6 je mentorica i 4 su savjetnika. Nastava se uvijek održava u jutarnjim satima i rano poslijepodne, a izvannastavne aktivnosti, dopunske i dodatne nastave održavaju se u popodnevnim satima. Od 16/17 sati nadalje za učenike smještene u domu slijedi učenje, o čemu brinu odgajatelji. Sve nabrojano i ne izgleda kao nešto posebno, možda čak i previše obvezujuće. No, kao relativno mala škola, zajednica, djelujemo sasvim neobično za naš školski sustav. Svi se međusobno poznajemo, i učenici i dječatnici. Ostavljamo minimalno prostora za propuste, nismo savršeni, ali trudimo se. Kako to uspijevamo? Jer mnogi sebe osjećamo dijelom ustanove, tu smo za Kolegij, ne odradujemo svoj posao, radimo ga, prije svega srcem, ljubavlju, a onda, kako reče sv. Augustin, možemo činiti što hoćemo!

Neka bude život!

ŽIVE JASLICE

U utorak 22. 12. 2015. g. učenici Kolegijski prvi su put uprizorili žive Jaslice, uz po-

moć ravnatelja Alejandra Castilla Jiméneza, gosp. Miranda Mužine, vlč. Maksimiljana Ferlina i vlč. Filipa Celenta. Dragovoljnim su prilozima nazočni pomogli Caritasovu akciju "Za 1000 radosti" i time zaokružili radostan ugođaj. Mnogi su pomogli, mnogi radili i svima HVALA!

Novorođeni Spasitelj nemetljivo iz Jaslica ponavlja da nas voli i da želi s nama dijeliti svoj život, na nama je da Mu to i dopustimo. (slike sa str. Kolegija)

LJUBAVLJU LJUBAV DIJELIMO

Povodom Božića, a na poticaj razrednice Irene H. Bogešić, učenici 3.b razreda odlučili su pomoći potrebitima. S tom su namjerom posjetili svoje susjede, korisnike pazinskog Stacionara koji djeluje u sklopu Istarskih domova zdravlja. Uz materijalne donacije određenih učenika, sakupili su i novčani prilog kojim su, nakon konzultacija s djelatnicama Stacionara, kupili simboličnu količinu namirnica za sve bolesnike.

Naši jezičari u pazinskom Stacionaru

Posjetili su korisnike koji su ih s radošću primili, a liječnici i medicinske sestre zahvalili su im što su odvojili svoje vrijeme te tako barem malo doprinijeli ublažavanju teških boli koje većina korisnika pazinskog Stacionara podnosi.

Dječji dom u Puli

Priča počinje u Pazinskom kolegiju, o Božiću 2016., ideja je tu, krećemo! Sakupljamo poklone, velike i male, pišemo poruke pune pozitivnih želja, pakiramo, veselimo se zajedno jer znamo da činimo nešto dobro, nešto dobro za drugoga, nešto dobro za zajednicu, dobro koje se vraća osmijehom, zar to nije sjajno! Nakon što smo napunili naš kombi, zaputili smo se u dječji dom u Puli. Djeca i odgajatelji dočekali su nas raširenilim rukama i proveli nas kroz svoj dom.

Priprema za polazak u Pulu

Jako me dirnulo kako djeci pružaju osjećaj kao da su zapravo kod kuće, sa svojim pravim roditeljima. Nažalost, morao sam napustiti odaje Doma za nezbrinutu djecu jako rano, ali je bio dovoljan samo jedan osmijeh djeteta da mi pruži osjećaj topline u srcu. Nadam se da ću uskoro ponovno imati priliku posjetiti Dom u Puli. (Alan M., 3. A)

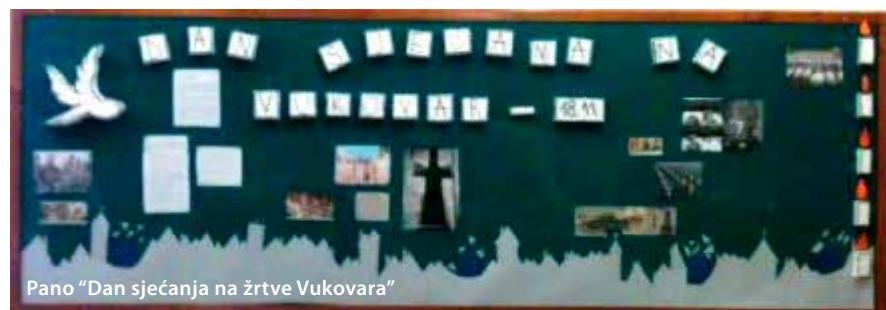
ŠKOLA PRIJATELJ ZAJEDNICE

Projekt "Škola – prijatelj zajednice" usmjeren je na promišljanje i aktualizaciju čovjekovih vrednota, odnosno na razvijanje duhovne dimenzije koja je osnova za osobnu izgradnju i boljši društva u cjelini tijekom kvalitetnog školovanja. Učenici volontiraju u suradnji s institucijama Centra za socijalnu skrb (CZSS) Pazin, društvom Naša djeca i Gradskom knjižnicom Pazin u različitim aktivnostima.

ŽAVAJON

Početkom mjeseca studenog, povodom Mjeseca hrvatske knjige, knjižnica naše škole bila je mjesto generacijskoga susreta istarskih pjesnika koji su na neki način povezani s Kolegijem i svih onih koji vole čakavsku i svaku drugu pjesničku riječ. Pazinski kolegij nakladnik je male pjesničke antologije nazvane *Žavajon*, prema pjesmi Daniela Načinovića, koja je tu većer bila predstavljena javnosti. Gostovali su

upravo istarski pjesnici: Daniel Načinović, Rudolf Ujičić, Tomislav Milohanić, Nada Galant, a kao mlađe pjesnikinje pridružile su im se Sanja Depikolozvane, Elis Baćac i učenica Dheeba Kožljana, a u zbirci su još zastupljeni Antun Milovan i Evelina Rudan Kapet. Večer su glazbeno uljepsali Noel Šuran i učenica prvog razreda Nina Fakin. Uz priče iz prošlih vremena o tome kako je nekad bilo u zgradi Kolegija i uz kazivanje vlastitih stihova vrijeme je brzo prošlo. Rodile su se i neke nove ideje, no o tome kad dođe vrijeme za to.

fesora Ivana Hrbuda. Razgledali su Arenu, Zerostrasse i izložbu u Pomorskom i povjesnom muzeju.

Učenici Kolegija prvi su ostvarili posjet u sklopu projekta "Vlakom u Pulu" Hrvatskih željeznica, Društva turističkih vodiča Pule, Arheološkog te Pomorskog i povjesnog muzeja.

Skora događanja:

- 24. veljače 2016. sv. misa za pok. mons. Antuna Heka u pazinskoj župnoj crkvi
- 1. ožujka 2016. u 18 sati u Pazinskom kolegiju Katoličko društvo prosvjetnih dječatnika Istre mons. Antuna Heka organizira predavanje za javnost prof. Dinke Juričić "Transformacijska uloga učitelja"
- 19. ožujka 2016. Dan škole

VIDEOKONFERENCIJA

U mjesecu studenom, u okviru projekta Linguapolis održana je videokonferencija putem koje su učenici Kolegija imali priliku predstaviti našu zemlju i školu danskim srednjoškolcima.

S obzirom na to da je prošlogodišnja videokonferencija s Japancima protekla izrazito uspješno, stoviše, i poučno i opušteno, ustanovili smo kako bi bilo zgodno

cijelo to iskustvo ponoviti s nekom drugom kulturom. Ove je godine to bila Danska. (slike s weba)

DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA

Maturantice Mia Belci i Nikolina Kuhar uredile su pano kojim smo obilježili 24. obljetnicu stradanja u gradu-simbolu hrvatske slobode – Vukovaru.

VLAKOM U PULU

Učenici prvog razreda posjetili su u listopadu Pulu, u pratinji profesorica Sonje Ljubetić i Katarine Breščić Šegota te pro-

Započeo tečaj za župne animatore

PAZIN U subotu, 13. veljače započeo je ovogodišnji tečaj za župne animatore Porečke i Pulske biskupije koji se već tradicionalno održava kroz korizmene subote. Kako je to već uobičajeno prvom susretu su nazočili i vjeroučitelji kojima je to bio stručni aktiv. Nakon uvodne molitve prvi dio susreta bio je zajednički. Vlč. Luka Pranjić, Predstojnik dijecezanskog Katehetetskog ureda, održao je katehezu na temu "Opraštanje u Evandelju po Mateju", "Koliko puta da oprostim bratu svome?" (Mt 18, 21).

Nakon pojašnjenja konteksta 18. glave Matejevog evanđelja predavač je detaljnije obrazložio pojam sablazni, počevši od etimološkog pojašnjenja korijena grčke riječi skandalon. U nastaku je pojasnio pojam 'maleni' koji je korišten u spomenutom ulomku, to su izgubljeni, grešnici, zalutali, oni koji nisu upoznali ljubav Božju ili oni koji su ju tek upoznali. Citatom "Pogriješi li tvoj brat, idi i opomeni ga nasamo. Ako te posluša stekao si brata. Ne posluša li te uzmi sa sobom još jednoga ili dvojcu. Ako ni njih ne posluša, reci Crkvi. Ako pak ni Crkve ne posluša neka ti bude kao poganin i carinik." vlč. Pranjić je nastavio govor o oprštanju, naglasivši da "neka ti bude

kao poganin i carinik" ne znači ekskomunikaciju ili udaljavanje već, prihvatanje takvih kakvi jesu. "Ako je tvoj brat spreman slušati, govori mu! Ako li ne, traži pomoć od drugih. Ni tada ne sluša? Jedino što još možeš učiniti jest dati život za njega. Nekim osobama moramo govoriti o Kristu, no nekim drugima moramo biti Isus Krist, spremni za razapinjanje. Neki ljudi surađuju pa nam pomažu da ih ljubimo, druge pak možemo samo ljubiti i gotovo. Pristati na razapinjanje od njih i uzeti na sebe teret njihovih grijeha; to znači ono "neka ti bude kao poganin i carinik", ljubi ih takve kakvi jesu, ne uvjetujući njihovu promjenu", naglasio je predavač. Zatim, kroz prispodobu o okrutnom dužniku vlč. Pranjić je nastojao predočiti okupljenima da je milosrđe koje dobivamo od Boga posve nezasluženo. Povijesnim pojašnjenjem mjernih standarda predavač je preračunao da je dug osornog dužnika gotovo devet milijardi eura! Očito se u prispodobi radi o teškoj finansijskoj malverzaciji. Bibličari su izračunali da ovaj dug odgovara jednoj trećini blaga iz riznice čitave rimske pokrajine Palestine, rekao je predavač. Govoreći o toj prispodobi vlč. Pranjić je naglasio težinu oprštanja te istaknuo. "Mladi su

nedužni i vole pravdu, stariji su okaljani i vole milosrđe" Mudrost treba probuditi u tebi spoznaju o nepodmirivom dugu kojega nikada ne možeš vratiti. Ne možemo sami sebe prisiliti da oprostimo, odnosno, možda i možemo, ali samo do sedam puta. Oprostiti možemo samo ako njegujemo svijesti o vlastitom siromaštvu i dužništvu, rekao je predavač te zaključio "Blago milosrdnjima: oni će zadobiti milosrđe." Milosrdan je onaj koji traži milosrđe, rado oprašta onaj koji se oprostio nada; milosrđe se rađa iz svijesti o vlastitom dugu, nepodmirenem dugu kojega nije moguće vratiti. Nakon tog izlaganja sudionici susreta su nastavili susreta na jednom od dva različita sadržaja. Vjeroučitelji su nastavili sa stručnim predavanjem Roberta Cimpermana, jednog od sudionika stvaranja novog curriculuma, a koji je ujedno i voditelj stručnog aktiva za defektologe, te je predavanje bilo fokusirano na rad sa djecom sa posebnim potrebama. Župni animatori su nastavili sa raspravom na temu kateheze. Uslijedila je mogućnost pristupanja sakramentu pomirenja, a susret je završen zajedničkim misnim slavlјem sudionika susreta koje je predvodio vlč. Hector Bernardez Germade. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Grožnjan – tradicionalna proslava Sv. Blaža

Dana 3. veljače u Grožnjanu tradicionalno je obilježen spomendan sv. Blaža, biskupa i mučenika. Na kraju svete mise, mjesni župnik Mirosław Paraniak mnogobrojnim vjernicima dodijelio je blagoslov grla, svakome posebno, uz dvije blagoslovljene svijeće. Župni je zbor tijekom blagoslova pjevalo prigodne pjesme, tako da su svi vjernici ostali do kraja u crkvi i primili završni misni blagoslov. Prema predaji i zapisima, sv. Blaž bio je izučeni ljećnik, a zbog sveta života i čestitosti izabrao ga je kršćanski puk i kler u Sebesteji crkvenim starješinom, biskupom. Kao pastir odlikovao se izvanrednim vrlinama, dubokim znanjem i darom čudesa. Krotak i ponizan, žarko pobožan, u životu nevin i nedužan, u razgovoru strog i ozbiljan, pravedan i bogobojažan, neizrecivo strpljiv poput Joba. Priglavši teško breme biskupske časti u vrijeme najžešćeg progona kršćanstva, uložio je sav svoj trud, pa i sam život, u obranu i širenje kršćanstva u svojoj biskupiji na korist vjernika. Brinuo se za svoje stado, tješio nevoljnice, pomagao bolesnike potpunim pouzdanjem u Boga, svojom neugasivom vjerom i molitvom. Vrhunaravnom moći izlijječio je mnoge bolesnike i povratio im zdravlje. Jednog dana došla mu je žalosna majka sa svojim sinom kojemu je zapela riblja kost u grlu, on je položio ruke na dijete, podigao oči prema nebu,

znamenovao svetim križem grlo djetetu, pozvao Svetogog Boga i stao ga moliti da izlomi i istisne djetetu kost iz grla i povrati mu zdravlje. Tada zamoli Boga da to učini svaki put onome tko se u bolesti grla obrati molitvama u njegovo ime. Čim je sv. Blaž završio svoju molitvu, dijete je ozdravilo i veselo se vratilo sa svojom majkom kući, zahvaljujući Bogu i sv. Blažu. Nakon svete mise župljeni i njihovi gosti nastavili su feštu i druženje u obližnjoj koncertnoj dvorani gdje su nastupili učenici Glazbenog tečaja Grožnjan i Mješoviti zbor Zajednice Talijana Grožnjan, a nakon toga u prizemnoj je dvorani sve zabavljao Trio Šaltin i njihovi prijatelji. (Valerija Dešković Mirošav)

KONCERT U LABINU

U organizaciji HKZ "MI" OZ Labin već je tradicionalno održan Božićni koncert na blagdan sv. Stjepana 26. 12. 2015. godine. Crkvom Rođenja Marijina u Labinu odjekivali su zvuci starih hrvatskih božićnih pjesama koje su izražavale radost i navještanje Isusova rođenja. Brojni su izvođači pjesmom unosili mir, sreću i radost Božića među okupljene vjernike i sve ljude dobre volje, a bivali su ispraćeni dugotrajnim pljeskom. Na kraju su svi nazočni zajedno s izvođačima otpjevali pjesmu "Radujte se, narodi", nakon čega su pozvani na zajedničko druženje u prostorije pastoralnog centra "Miroslav Bulešić", na čašicu kuhanog vina, tople čokolade, fritula i panetona. Uz opušteno čavrljanje uslijedile su brojne pohvale organizatoru koncerta sa željom da se tradicija Božićnog koncerta nastavi i dalje. (Nada Lončarević i Vesna Mikleušević)

Pepelnica u porečkoj prvostolnici

Misno slavlje na Pepelnici u porečkoj prvostolnici i ove je godine tradicionalno predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Uvodni pozdrav svećenicima i okupljenim vjernicima izrekao je porečki župnik i dekan preč. Milan Zgrablić. Koncelebrirali su kancelar Biskupije preč. Sergije Jelenić te dva župna vikara katedralne župe, vlč. Vladimir Brizić i vlč. Mladen Pranić.

Biskup je na početku prigodne mise napomenuo kako je korizma vrijeme kada se trebamo s posebnom pažnjom posvetiti sebi, ali ne u materijal-

nom već u duhovnom smislu. Vrlo često, poput licemjera koje spominje Evandelje, pred drugima glumimo ono što nismo kako bismo naišli na odobravanje, u svojoj nutriti znamo da to nije dobro, no nemamo se hrabrosti promijeniti. Bojimo se pokazati svoje pravo lice iz straha da će drugi o nama misliti ono što bismo mi mislili o njima vidjevši slabosti poput onih koje skrivamo. No, Isus poznaje svakoga od nas bolje od nas samih, naglasio je Propovjednik. Nadalje, rekao je mons. Kutleša, potrebno je naglasiti simboliku pepela što simbolizira grijeh, dobiva se od maslinovih grančica blagoslovljenih na Cvjetnicu, Isus je ulaskom u Jeruzalem pobijedio grijeh. U Godini milosrđa osobito je potrebno

imati na umu da grijeh možemo pobijediti samo uz Božje milosrđe, ono grijeh pretvara u nadu, citirao je Propovjednik papu Franju. Upravo zbog toga, rekao je Biskup, Crkva nas podsjeća na tri temeljna elementa dobro proživljene korizme: potrebno je, nadasve molitvom, skinuti sa sebe blokadu prema Bogu, skinuti masku koju stavljamo pred drugima, milostinjom, ali nadasve milosrdnim pristupom prema onima kojima je potreban ljudska blizina i, napisljeku, skinuti blokadu prema sebi odričući se nečega što nam je značajno. Neka svatko u svojoj nutriti odluči što je to, imajući na pameti da ga Bog voli i da će nas uvijek pridignuti i imati razumijevanja. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Važna događanja u korizmeno vrijeme

Važni datumi:

U subotu 5. ožujka 2016. u župnoj crkvi u Svetvinčentu bit će susret mlađih bračnih parova biskupije Porečke i Pulsko. Susret započinje u 17 sati, bit će prilika za sv. isповijed, a središnji događaj je euharistijsko slavlje koje predvodi vlč. Darko Zgrablić. Parove poziva Vijeće za obitelj Porečke i Pulsko biskupije.

- 5. ožujka 2016. – tradicionalni Križni put mlađih u Gračiću (okupljanje mlađih u Biskupiji)
- 13. ožujka 2016. – Pazinski kolegij – susret i duhovna obnova za djelatnike Caritas Porečke i Pulsko biskupije
- 12. ožujka 2016. – cijelodnevna duhovna obnova za članove župnih zborova (najvjerojatnije u Pazinu).
- 23. travnja 2016., Svetvinčenat, Euharistija mlađih Istre (ZEMI)

Korizmena hodočašća u Katedrale održat će se i ove godine 3. i 4. nedjelje u korizmi, u Poreču i Puli. Ove bi godine ujedno to bila mjesta posebnog, općeg oprosta.

Nedjelja Božjeg Milosrđa, 2. vazmena nedjelja, 3. travnja 2016., proslavit će se ove godine s posebnim značajem u Puli, u crkvi sv. Pavla na Vidikovcu.

Proslava Sv. Blaža

U Vodnjanu je u srijedu 3. veljače proslavljen blagdan zaštitnika župe i mjesta sv. Blaža. Svečano misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan, uz koncelebraciju više svećenika.

VODNJAN Župnik, preč. Marijan Jelenić, u uvodnom je pozdravu spomenuo povratak relikvija sa znanstvenog snimanja na Odjelu za patologiju pri KBC Split. Biskup je napomenuo kako je ovogodišnja proslava Sv. Blaža u znaku 804. obljetnice župe i 1700. obljetnice mučeništva sv. Blaža. Bio je biskup

u gradu Sebasta, u Armeniji, podnio je mučeništvo 316. godine, podsjetio je mons. Milovan. Kršćani su se još od prvih vremena kršćanstva rado okupljali na grobovima svetaca kako bi ih što vjernije slijedili na putu vjere. Prispodobom o pšeničnom zrnu Biskup je naglasio važnost davanja sebe za druge. Kao što posijano zrno ne doživi žetvu, ni čovjek često ne vidi plodove svoga rada. Čovjek se ponekad pita ima li smisla žrtvovati se, biti dobar i pošten? Ljudski gledano često bolje prolaze oni koji napreduju zahvaljujući vezama, a ne radom i poštenjem, no upravo u takvom svijetu, prožetom hedonizmom, konzu-

merizmom i egoizmom potrebno je živjeti pošteno i tako svjedočiti svoje kršćanstvo. Propovjednik je nadalje spomenuo riječi sv. Augustina o državi Božjoj koja ako nije uređena po pravdi, postaje razbojnička banda. Misi su pribivali gradonačelnik Vodnjana Claudio Vitasović sa suradnicima te predstavnici DVD Vodnjan. Na kraju misnog slavlja održano je tradicionalno pomazanje i blagoslov grla te čašćenje relikvija sv. Blaža. Misno je slavlje pjevanjem popratio zbor Zajednice Talijana pod ravnjanjem prof. Oriete Šverko.

Iza žice zajedno s bl. Alojzijem Stepincom

**"Bio sam u zatvoru s bl.
Stepincem", mali je, ali posebno
milostan dio životne priče g.
Antona Baćca iz sela Kukurini
u župi Pićan. Upravo je u
posljednje vrijeme aktualno
govoriti o žicama na granicama,
o žici koja razdvaja sve, ljudе,
životinje, biljke, ceste.**

Ovo je priča o nekim žicama za koje smo mislili da su možda prošlost, ali jedna nas obiljetnica smrti uvi-jek ponovno bolno podsjeti na to strašno vrijeme. Vrijeme, čije se naznake, nažalost, i danas pojavljuju među nama, nekima, koji to vrijeme uporno i hrabro prešućuju, oni koje su onda progonili "smrde" i danas u demokratskoj, slobodnoj i europskoj Hrvatskoj. Kad sam razgovarala s *barba Tonetom* z Kukurini (tako će ga zvati jer tako se pristojno i po domaće kod nas oslovjava stariji gospodin) povodom šezdesete obljetnice sretna i dobra braka između njega i njegove supruge Marije, tada mi je u prepričavanju svoga životnoga puta na kojem je bilo mnogo teških i gorkih dionica, ispričao i kako je bio u zatvoru u Lepoglavi istovremeno kad je tamo služio zatvorsku kaznu i naš blaženi, nadamo se uskoro i službeno sveti, kardinal Alojzije Stepinac.

Barba Tone rođen je 12. lipnja 1927. u Kukurinima. Godine 1949., dakle, s dvadeset dvije godine, nakon završetka II. svjetskog rata u kojem je i sam sudjelovao na strani antifašizma, osjetivši se prevarenim i izdanim od tadašnjih komunističkih vlasti, htio je otići iz tadašnje države Jugoslavije i njezina totalitarnog režima, htio je otići na Zapad, u Italiju. S njim su bila još dvojica njegovih susjeda. Krenuli su potajice, negdje u veljači, oko pola noći, ali milicijski psi na granici između Rupe i Hrpelja nanjušili su ih i zaustavili posljednjega od njih trojice. Barba Tone i još

jedan uspjeli su odmaknuti malo dalje, ali su pucali prema njima i vratili ih natrag. Usljedio je zatvor u Pazinu pod sumnjom da su narodni neprijatelji. Tu su ostali tri mjeseca, nakon čega su odvedeni u Pulu na sud. Bili su vezani lancem po dvojica zajedno, a između svih u koloni (jer bilo ih je puno) bio je proveden još jedan lanac koji ih je dodatno držao vezane zajedno. U Puli je u zatvoru proveo još tri mjeseca. Sve to vrijeme njegovi doma ništa o njemu nisu čuli ni znali.

Lepoglavski zatvor

Presuda je bila strašna i odmah pravomoćna: četiri i pol godine zatvora u Lepoglavi. U Lepoglavi su barba Toneta i njegovu grupu držali petnaest dana, a potom su ih odvezli u Lonjsko polje, njih pedeset u vagonu za stoku. Kad su ih dovezli na Lonjsko polje, tu su ih držali usred ljeta na suncu i žegi, ujutro od osam sati do četiri popodne, bez kapi vode i hrane. Kad je došao u Lepoglavu, u vremenu obvezne šetnje, uočio je iza žice u ogradenom prostoru jednoga čovjeka samoga kako isto tako hoda kao i oni. Pitao je svoje "kolege" tko je taj čovjek i zašto je on sam. Rekli su mu da je to nadbiskup Stepinac i da i ne pomisli da bi mu se obratio ili približio. Samo jedan određeni zatvorenik smio mu se približiti i, naravno, stražari. Dok su prisilno šetali ili hodali, u njih su uvijek bile uperene puščane cijevi. Ako bi se i slučajno podiglo pogled prema gore, prema nebu, Suncu, istoga časa zaurlao bi službeni glas odozgo: "Šta me gledaš?" O nadbiskupu su svi zatvorenici govorili s poštovanjem. Iako do zatvorenika nisu dopirale nikakve vijesti izvana, a prave informacije dobro su se skrivale, oni su svejedno znali da je Nadbiskupova krivnja odbijanje odcjepljenja Katoličke Crkve u Hrvata od Sv. Stolice. Isto tako, među zatvorenicima se prepričavalo kako bi "naši" njega brzo ri-ješili, ali da se boje inozemstva. U njegovu držanju moglo se uočiti neku posebnost od

svih drugih ljudi tamo, neki spokoj i do-stojanstvo. Barba Tone je zapamtio izjavu jednog našeg, sada u visokim godinama, dužnosnika, dužnosnika od onih koji su bl. Stepinca osudili i zatvorili, a kasnije i visokog dužnosnika vlasti demokratske i neovisne RH, a to je da ga je on ponosno vodio u Lepoglavlju i ponosno da ga je izveo iz Lepoglave. Poznato nam je da je to izvođenje iz Lepoglave u kućni pritvor kao u "slobodu" u njegov rodni Krašić – bilo izvođenje u smrt. Ovo je samo jedna kratka crtica iz života barba Toneta, ali možda posebna i znakovita. Postoji priča u kojoj je naš život kao putovanje vlakom, razni ljudi ulaze i izlaze u naš kupe ili vagon tijekom putovanja. Neke ćemo zapamtitи, neke za-boraviti. Neke ćemo pamtitи kao zvijezde jer neki će zaista i zasjati na zajedničkom nebu kao zvijezde. Naš bl. kardinal Stepinac nikad se nije odrekao svoje vjere u Isusa Krista, utjecao se Blaženoj Djevici Mariji, ljubio je svoj hrvatski narod, branio i po-stivao svakoga čovjeka. Sigurno je molio i u sebi podijeljivao svoj biskupski blagoslov i svim svojim suuznicima, među kojima su mnogi bili nevini kao i on. Taj je dragocjeni blagoslov zasigurno pao i na barba Tonetu. A barba Tone je u svom novčaniku uvijek nosio Isusovu i sličicu Majke Božje, pa i u zatvoru. Zajedno su dijelili svoje ljudske muke, muka blaženoga Stepinca završila je mučeničkom smrću, barba Tone još putuje ovom Zemljom u radosti života. Našega blaženoga Alojzija molimo neka moli za nas, neka nas zagovara kod Gospodina, neka nam izmoli oslobođenje svih okova i žica, ne onih žileta na državnoj granici, nego onih koje nas zatvaraju vlastitim gri-jehom, neka moli za slogu i međusobnu ljubav svojega naroda koji je danas tako podijeljen, a silnice mržnje iz nekih prošlih vremena opet izlaze iz nekih zapećaka. (Davorka Smoković)

Proslava bl. Alojzija Stepinca u Škropetima

Unedjelju 14. veljače 2016. obilježena je 56. obljetnica rođenja za nebo blaženog Alojzija Stepinca u škropečanskoj crkvi njemu posvećenoj. Svečano, jednostavno, ali i dostojanstveno župno slavlje održano je u vrijeme uobičajeno za nedjeljnu župnu misu. Time je omogućeno prigodno čašćeњe našeg blaženika za sve župljane župe Motovunski Novaki, kao i goste okolnih župa, te mnoge bivše župljane koji se rado vraćaju u rodnu župu.

Među takve možemo ubrojiti i dva sumisnika: vlč. Marina Mikolića, nekadašnjeg župnika i sina Župe sv. Marine iz Motovunskih Novaka, i dugogodišnjeg župnika Svih svetih iz susjedne Karobje vlč. Atilija Krajcara, koji trenutno borave u svećeničkom domu u Puli, a koji su se rado odazvali pozivu domaćeg župnika vlč. Rudija Korace. "Lijepo je kad su crkve premašene", izrazio je svoje zadovoljstvo domaći župnik prepunom crkvom u koju se skupilo preko 300 ponosnih domaćina i njihovih gostiju. Ujedno je izrazio želju i nadu da ova i slične svečanosti doprinose zajedništvu župe. U prigodnoj je homiliji župnik u kratkim crtama istaknuo Blaženikov životopis, njegovo djelovanje u teškim vremenima za Crkvu i narod, kao što su pomoći svima, bez obzira na vjeru i narodnost, osnivanje Caritasa, odlučno "ne" dijeljenju hrvatske Crkve od Petrove Stolice, kao i pomoći blaženom Miroslavu Bušetiću, ... Nakon sv. mise svima je korisno poslužila prostrana i lijepa "lopica" na pročelju crkve koja je "prkosila" upornoj kiši i omogućila dugo i ugodno druženje mnogih poznanika i rodbine uz domaću kapljicu i slastice vrijednih domaćica i domaćina. Rastali smo se u nadi još ljepšeg i svečanijeg slavlja za godinu dana, ali ne više blaženika nego svetog Alojzija Stepinca. (Alojz Mališa)

VELIKO SRCE ŽUPE ŽMINJ

Obitelj Marinić u Žminju je doselila prije tri godine. Ivan i Željka Marinić rođ. Gega vjenčali su se u Strošincima blizu Vinkovaca 2006. godine. Devetogodišnja Marija, najstarija kći, i osmogodišnja Katarina rođene su u Vinkovicima, petogodišnji Ivan i četverogodišnja Kristina rođeni su u Bjelovaru, a Željka, koja ima nepune dvije godine, i mali Matej, star tri mjeseca, rođeni su u Puli. Župni Caritas Žminja pratio je mladu obitelj u njezinim potrebama otkad su došli u župu Žminj. Nažalost, šestero malih anđela ostalo je bez svoje majke, a Ivan bez supruge. Željka je iznenada preminula u 28. godini života u nedjelju 10. siječnja 2016. Otišla je mlada, bez odgovora, ali vjerujemo da je srce koje nije izdržalo otišlo u Božja nebeska prostranstva i da neizmjerno voli svoju djecu. Tata Ivan morat će skupljati snagu u ljubavi prema svojim mališanima, a njihov osmijeh i dječja igra bodrit će ga u njegovim nastojanjima. Dobri ljudi Žminja, na čelu sa svojim župnikom koji je krstio dvoje najmlađih i pričestio najstariju Mariju, pokazali su svoje veliko srce i za potrebe obitelji prikupili dosad 13.000,00 kuna. Caritas biskupije porečke i pulske odlučio je svakom djetetu mjesечно donirati po 500 kn. Dobro je činiti dobro, dobro hrani i oplemenjuje. Vjerujemo da će ova obitelj povezati još mnoga srca koja će pokazati svoju široku kršćansku i katoličku dušu u pomaganju potrebitima. (L/Ž. M.)

SVETI LEOPOLD U RIMU, ZAGREBU I PADOVI

PONOS ZA SVE HRVATE I SVETČEV ŽELJENI “POSJET” VOLJENOJ DOMOVINI

RIM Za hrvatsku Crkvu i hrvatski narod u Domovini i svijetu u 2016. godini zbiva se povijesni i milosni događaj kojim nas je počastio sam Sveti Otac, papa Franjo, proglašivši Padre Pija i našeg sv. Leopolda zaštitnicima i uzorima u Svetoj godini milosrđa čime je obradovan i počašćen cijeli hrvatski narod u Domovini i svijetu.

Kako se radujemo kad naši sportaši pobjeđuju i donose medalje, tako bismo sada trebali slaviti duhovnu “medalju” koju nam je priskrbio naš dragi samozatajni svetac pomirenja, sv. Leopold Bogdan Mandić. Brojne su crkve i Hrvatske katoličke misije u svijetu posvećene tom hrvatskom svetcu. Kako je i sam bio iseljenik koji je čeznuo za povratkom u svoju domovinu, među svoj narod, ovaj nam događaj ukazuje i na zaštitnika svih naših iseljenika. Hvala Svetom Ocu što je prepoznao dobru dušu i milosrdnost kod našeg svetca Leopolda Mandića i to objavio vjernicima cijelog svijeta. Sveti otac papa Franjo još je prošle godine izrazio želju da u Svetoj godini milosrđa u Vatikanu budu izložene relikvije sv. Padre Pija i sv. Leopolda Bogdana Mandića, dvojice velikih uzora, zaštitnika i zagovornika milosrđa za svakog čovjeka. Relikvije navjestitelja milosrđa i Božjeg praštanja dvojice omiljenih svetaca stigle su u Rim već 1. veljače 2016. i bile su izložene u crkvi sv. Lovre u Rimu. U toj glasovitoj rimskoj bazilici 2. veljače bio je proslavljen Dan posvećena života, a zatim su tijela bila prenijeta u crkvu San Salvatorein Lauro, gdje su se na molitvi okupljale molitvene skupine sv. Padre Pija i sv. Leopolda iz cijelog svijeta. U petak 5. veljače tijela svetaca milosrđa u procesiji su bila ispraćena do bazilike sv. Petra, gdje su naši svetci zaštitnici bili izloženi na štovanje u blizini otvorenih Svetih vrata bazilike sv. Petra u Rimu.

Važan znak potpore za sve misionare i svećenike

Nazočnost relikvija u tom tjednu u bazilici tijekom Svetе godine milosrđa ostat će “važnim znakom potpore za sve misionare i svećenike jer su Padre Pio i sv. Leopold

Dragica Hadrovic i Puljanka Mira Peresa (prva i zadnja u redu) s kolegicama iz Hrvatske zajednice u Rimu

Mandić bili primjer ustrajna i strpljiva ispovjednika, pravi svjedoci Božjeg milosrđa. Zajedno ih zovu još i *Svetci ispovjedaonice* jer su obojica neumorno provodila cijele dane ispovijedajući kolone ljudi. Papa Franjo 6. veljače u bazilici sv. Petra često je relikvije sv. Leopolda Mandića i Pija iz Pietrelcine. Sveti Otac zadržao se pred izloženim tijelima dvojice svetih ispovjednika u osobnoj molitvi, a nakon molitve još je neko vrijeme molio i družio se s vjernicima. Tijelo sv. Leopolda Mandića, zaštitnika Godine milosrđa, koje je boravilo u Rimu od 3. do 11. veljače, 13. travnja dolazi u Zagreb, a od 15. do 18. travnja bit će izloženo na štovanje vjernicima u kapucinskoj crkvi svetoga Leopolda Bogdana Mandića u zagrebačkoj Gornjoj Dubravi. Tijekom tih dana bit će organiziran cjelodnevni molitveni program, a vjernici će se moći osobno pomoliti pred tim velikim hrvatskim svetcem.

Hrvatske zajednice u Rimu okupile su se u molitvi i čašćenju pred relikvijama dvojice franjevaca svetaca, posebno ponosni na svojeg svetca sunarodnjaka kojem

odlaze već desetljećima na hodočašća u Padovu. Ova je godina ujedno i 150. obljetnica rođenja sv. Leopolda pa se u Padovi za 12. svibnja spremaju brojni programi i susreti za hodočasnike koji će doći sa svih strana. Prema riječima gvardijana samostana kapucina u Padovi fra Flaviana Guselle ove će godine Hrvati za Desete susrete Hrvata u Padovi biti na poseban način uključeni u program proslave. Očekuju se i brojni državni predstavnici Republike Hrvatske, kao i predstavnici Grada Padove. Poznati hrvatski franjevac, misionar i glazbenik u Švicarskoj fra Šimun Šito Čorić za tu je prigodu skladao pjesmu u čast sv. Leopoldu na hrvatskom i talijanskom jeziku “Sveti Leopold naš” – “Padre, padre Leopoldo”. Iz Dubrovnika i Boke Kotorske stižu nam nove dječje slikovnice o životu sv. Leopolda. Nakon duhovnih čašćenja i utjecanja za sve naše potrebe svetom Leopoldu u Rimu i Zagrebu, uslijedit će slavlje i susret u svibnju u Padovi. (Ana Bedrina)

ŠIRI, EPOHALNI, ZNAČAJ IZBORNE POBJEDE

Započeta ofenziva u smjeru široke društvene destrukcije uskršle hrvatske domoljubne svijesti i pojedinačne klevete novih aktera hrvatske vlasti, od strane demokratski poraženih lijevih i inih političkih snaga i njihovih raznih parapolitičkih aktera, duboko i prikriveno integriranih u mnoge pore hrvatskog društva, osobito u medije, kulturu, civilnu društvo, akademsku zajednicu i drugdje, jasno iskazuje kako se, i koliko se, uspjelo Hrvatsku u ovih zadnjih petnaestak godina «puzajućom lijevom revolucijom kroz institucije», i to u velikim razmjerima, vratiti gotovo u predtranzicijsko, nedemokratsko i totalitarno komunističko razdoblje. Samo se s takve perspektive promatranja može razumjeti sva složenost hrvatskog trenutka i posve izvjesna dugotrajna politička borba s metodama, idejama, svijesti i ljudima koji su nas doveli u ovo poražavajuće gospodarsko stanje i vratili nas u jednoumne političke i duhovne obrasce koje smo «demokratskom revolucijom» početkom devedesetih smatrali pobjeđenim i nepovratnim hrvatskim usudom.

Nezavršen projekt društvenog redizajna Hrvatske

Zahvaljujući vlastitoj demokratskoj svijesti, romantičnoj idealizaciji Hrvatske, kao željene tvorbe većine hrvatskog naroda, oprostu kolektivnih i pojedinačnih «dugova» iz razdoblja komunističke i jugoslavenske totalitarne vladavine, naivnosti u prihvatanju i ostvarenju «pomirbe» i neprovođenju lustracije poradi «viših hrvatskih ciljeva», neodgovornom i nekontroliranom ponašanju u sustavima državne kontrole, represije i zaštite, zanemarivanju neprijateljskog ponašanja i djelovanja, iznutra i izvana, suprotog hrvatskim interesima, kao i pritisku «vanjskih čimbenika» kojima je u interesu destabilizacija Hrvatske radi vlastitih gospodarskih, političkih i drugih probitaka, uspjelo se u velikoj mjeri vratiti Hrvatsku u stanje odnosa i vrijednosti prije demokratske revolucije iz 90-ih. U suštini se, to je bilo posve razvidno i znanstveno predviđljivo, od 2000. godine nadalje, pod

lijevom vladom predvođenom SDP-om (sljednikom SK-a) i lijevim «antifašističkim» predsjednicima Republike, temeljito radilo na dekonstrukciji (ustavnoj, zakonodavnoj, duhovnoj) «Tuđmanove Prve Republike» i stvaranju neke njihove «Druge Republike», doduše još uvijek s obilježjima neke hrvatske suverenosti (regionalna smjeridba) i s takvim društvenim i političkim značajkama i vrijednostima gotovo posve nasljednim iz vremena Socijalističke Republike Hrvatske. Taj opasan i nelegitiman društveni zaokret, međutim, dobro prikriven suptilnom i lažnom demokratskom predstavom, «liberalno-antifašističkom» retorikom i uz medijsku promidžbu, ostvarivao se neprekinuto, doduše s nešto manje intenziteta, i za vrijeme dviju koaličijskih HDZ-ovih vlada. Taj je «projekt» gotovo bio dostigao svoj konačan cilj, ali je neplanirana personalna i vrijednosna promjena na čelu Republike zaustavila taj plan. Pobjeda Domoljubne koalicije i nova koaličijska vlasta s premijerom T. Oreškovićem na čelu, trebala bi, kako je programski najavljivala, «vratiti Hrvatsku» u svoj prirodni suverenitetski, ustavni, demokratski i vrijednosni okvir kakav je inauguriran prvim božićnim Ustavom.

Poraz protudemokratskih i protuhrvatskih snaga

Hrvatska je, s politološko-teorijske strane, izrazit primjer potvrde teze o tranzicijskim «demokratskim valovima» (S. Huntington). A to znači da se nakon pobjede demokratske revolucije u nekoj zemlji (prvi val), može očekivati u nekom budućem vremenu nastanak i pobjeda antidemokratskog vala. Nakon nove pobjede demokracije (drugi val), uvjeti su za formiranje i pobjedu novog antidemokratskog vala znatno slabiji. Iz ove se znanstvene i teorijski utemeljene perspektive prilično jasno mogu sagledati razlozi za tako «grčevitu» borbu, svim sredstvima, oporbe («radit ćemo im pakao») i njoj pripadajućeg, ustrojenog i uhljebljenog društvenog miljea protiv pobjedičke demokratske i domoljubne vlasti i objasniti prokazivačke i urotničke

metode protiv nositelja nove vlasti i novog, hrvatskog, demokratskog i vrijednosnog poretka.

Oni, dosadašnji nositelji tog antide-mokratskog protuvala, znaju da im je kao takvima, s gubitkom vlasti od strane baštinika demokratskog preokreta iz devedesetih, nezavršen politički projekt i vlastita uloga u njemu, nedohvatljiv cilj za dugo, dugo, vremena. To oni znaju i zato se bore s toliko žestine i svim mogućim sredstvima protiv političke i društvene stabilizacije u Hrvatskoj. I to ne iznenađuje. Jer oni bi trebali, politički i društveno, izgubiti sve. Kao što su, demokrati i antitotalitaristi, tijekom njihove vladavine bili potisnuti i ponižavani u svemu.

Kada, ako ne sada?

Ali pravo je pitanje ovo: znaju li svi segmenti ove demokratske nove vlasti o čemu se zapravo radi i s kim, i kakvima, imaju posla? Jesu li svjesni svoje odgovornosti pred potrebom promjene cijelokupne, pogrešno ustrojene, kako objasnih, hrvatske društvene paradigmе? To je ono što mora stajati u temeljima društvenog, gospodarskog i svakog drugog napretka. Iskustvo nas uči, a i opasno opominje na primjeru pobjede iz 2003. godine, kako je lako moguće potrti vrijednost demokratske pobjede političkom i interesnom kompromitacijom s antidemokratskim i antihrvatskim strukturama, od strane političko-stranačke i lobističko-interesne elite. Kad bi se to dogodilo, onda bismo se i kao politički narod i kao civilizacijski baštinici kršćanske duhovnosti i europske uljubde pokazali nezrelima i neodgovornima. Takvih snaga nedvojbeno ima, ali duboko vjerujem u onaj pozitivan «duh naroda» koji neće dopustiti da nam ovo bude «Pirova pobjeda». Vrijeme je da se konačno stave sve stvari «na svoje mjesto». Kada, ako ne sada?

OBNOVA ŽUPNE CRKVE SV. MARKA U KAŠĆERGI

Dana 13. 12. 2015. god. (blagdan sv. Lucije i Kvaternica) u župnoj crkvi sv. Marka u Kašćergi proslavljenia je obnova stropa i unutrašnjih zidova crkve. Tom je prilikom održana svečana sveta misa na kojoj se okupilo mnoštvo župljana, ali i njihovih gostiju iz ostalih župa. Misu je predvodio vlač. Marino Mikolić, propovijedao je vlač. Josip Zović a s njima je koncelebrirao vlač. Atilije Krajcar. Svečanost su uveličale i pjevačice ženskog župnog zbora koje su na kraju mise, pod ravnjanjem svoje voditeljice Dajane Hrvatin, otpjevale nekoliko pjesama iz svog repertoara. Na kraju mise druženje se svih sudionika svečanosti nastavilo uz prigodan domjenak i pjesmu u Društvenom domu u Kašćergi do kasnih popodnevnih sati. U uvodnom govoru na početku svečanosti član Župnog vijeća i predsjednik Mjesnog odbora Goran Ivančić započeo je svoj kratak govor riječima: "Župljani su se upravo natjecali u milodarima za nabavu svega nužnoga za crkvu i skoro su do novčića sami trošili za gradnju župne crkve." "Radili smo kao pčeće", pojasnio je mnoštvo, koje je do posljednjeg mjesta ispunilo crkvu, da je to citat iz župne kronike koji je zapisaо ondašnji župnik Josip Gojtan prilikom otvorenja nove crkve 26.11.1891. godine pred točno 124 godine, naglasivši da se ove riječi slobodno mogu preslikati na današnji dan jer i danas su župljani zajedno sa

svojim župnikom podnijeli najveći teret ovog zahvata.

Kratka povijest župe

Kako bi bolje shvatili veličinu ovog poduhvata, moramo čitatelje upoznati s našom "malom župom za velike stvari". Župa Kašćerga spominje se još 1177. godine u povlastici pape Aleksandra III. porečkom biskupu Petru, ali i u poznatom Istarskom razvodu. Župna crkva sv. Marka sagrađena je 1686. god., a u ovom današnjem obliku 1891. godine kada je i proširena i produžena pod već spomenutim župnikom Josipom Gojtanom za samo 6 mjeseci. Posvećena je 1901. godine za vrijeme biskupa Šterka. Jednobrodna je građevina sa svetištem i sakristijom, unutrašnje površine 150 m². Glavni je oltar od mramora sa svetohraništem i palom s likom BDM, sa strane su drveni kipovi svetaca, na bočnim zidovima nalaze se još dva oltara s kipovima svetaca. Na ulazu u crkvu nalaze se dvije škropionice, s lijeve je strane krstionica, a iznad samog ulaza pjevalište. Zvonik je visok 17 m, izgrađen je u sklopu crkve 1801. godine za vrijeme župnika Mendikovića. Groblje uz crkvu sagrađeno je 1893. godine, u potpunosti radom samih mještana. Zanimljivo je da se i crkva i zvonik nalaze na najnižoj koti naselja. Ali zato na najvišem dijelu na brdu Padova postoji crkva sv. Antuna Padovan-

skog, poznatija još i kao crkva BDM od Snijega ili Gospe Snježne, koja se također spominje još 1177. godine, a proširena je 1859. Najpoznatija je ličnost iz povijesti našeg kraja svakako srednjovjekovni majstor freskoslikarstva Antun iz Padove koji je zacijelo svoju stvaralačku snagu crpio na Padovi s koje se rasprostire predivan pogled na okolni krajolik. Naselja u našoj župi jesu: Kašćerga, Bravari, Jelenkovići (Lukači), Rumini, Draga, Jukani, Smoljani, Stancija, Bankovci i Ukotići. Danas župa broji šezdesetak obitelji s oko 250 stanovnika. Župni arhiv postoji od 1676. god. Najdugovječniji svećenici u Kašćergi bili su Simon Mendiković i Mate Mogorović koji su upravljali župom po 46 godina. Josip Gojtan, rodom iz Lindara, upravljao je župom 44 godine, a kada je umro 1934. godine dao se i pokopati na ovdašnjem groblju. Od ostalih istaknutih župnika, koji su ovdje službovali, a svaki su na svoj način doprinijeli boljitku župe, moramo spomenuti Milivoja Barkovića, Vjekoslava Slokovića, Marina Mikolića, Ivana Kramara, Josipa Zovića, Josipa Matijašića i sadašnjeg župnika Antu Žufića.

Od ideje do realizacije

Ideja da se ide u obnovu stropa i zidova dugo je bila prisutna među župljanim, a pogotovo kod župnika, iz puke potrebe da se derutan žbukan i sasvim već ispucao

strop zamijeni novim, po mogućnosti drvenim, koji će biti prikladniji za velike površine na drvenoj konstrukciji. Prethodno su članovi Župnog vijeća, a i ostali mještani koji su to željeli, sa svojim župnikom pogledali nacrt koji im se jako svidio i pomogli su pri odabiru boje. Projektant je stropa gospodin Franc Kvaternik koji danas živi u Brezovici kraj Ljubljane. Izabrali smo okvire od brodskog poda u smedoj boji, a ispune od prešanih drvenih ploča u svijetlim bojama. Već u stolarskoj radionici, vidjevši pojedine dijelove u izradi, bili smo oduševljeni izgledom i jedva smo čekali da montaža započne. Kad su se konačno ispunili finansijski i svi ostali uvjeti, započela je dugo očekivana akcija dana 18. 8. 2015. godine, a svi su radovi zgotovljeni 16.10. 2015. Pripremne radove, montažu skele i ostale građevinske radove, kao i popravak krova, izvodila je tvrtka "Mikop" iz Zovići. Glavni izvođač na izradi i montaži stropa bila je tvrtka "D M D mobilia" iz Škropeta, dok je soboslikarsko-ličilačka radnja "Pinel" obojila zidova. Sve izvođače moramo pohvaliti na odličnom i u roku obavljenom poslu. Za vrijeme radova mise su se održavale pod skelom ispod koje su ljudi znatižljivo pogledavali strop i zidove, a kad su i zadnja cijev i daska skinute sa skele, crkva je zasjala u punom sjaju.

Brojčani pokazatelji

Vrijednost je svih radova iznosila oko 265.000,00 kuna. Od toga je župa imala prikupljeno od milostinje i iz drugih izvora 110.000,00 kuna, s 50.000,00 kuna pomogla nam je Biskupija, a ostatak od 100.000,00 kuna prikupili su župljanici, u čemu je značajnim udjelom sudjelovao i sam župnik Ante Žufić. Za našu malu župu ovo je zaista bio velik poduhvat i na to smo svi ponosni. Na svečanoj misi odaslane su poruke zahvalnosti svima koji su na bilo koji način doprinijeli ovoj akciji, a posebno svim župljanima i onim našim ljudima koji žive izvan župe, Župnom vijeću, Mjesnom odboru Kašćerga, biskupiji porečkoj i pulskoj, izvođačima radova i na kraju našem župniku koji je podnio najveći teret. Osim ovog zahvata, koji je zasigurno najveći otkad postoji crkva u ovakvu obliku, u posljednih su 5 godina obavljeni veliki radovi na groblju i na okolišu crkve. Tako je 2010. godine prošireno groblje s novim potpornim zidovima, stubištem i ogradom, čime smo dobili novih 30-ak grobnih mjesta. Sredstva u iznosu od 350.000,00 kuna većinom su namirena prodajom grobnih mjesta na starom dijelu groblja, ostalo je podmirio Grad Pazin. Također, uredili smo okoliš crkve popločavanjem kamenim pločama staze i podesta oko crkve, ulaza u zvonik i u kapelu u površini oko 130 m² te smo popravili ruševni zid i postavili željeznu ogragu u dužini od 35 m. U ovoj akciji, koja je vrijedna oko 150.000,00 kuna, kompletne su radove izveli sami mještani, uz pomoć u materijalu Grada Pazina i donaciju poduzeća "Kamen" Pazin. Župljanici Kašćerge uvijek su se rado odazivali na dragovoljni rad, po potrebi i na materijalnu pomoć u svim prilikama, a pogotovo kada se radi o samoj crkvi i njezinu okolišu. U vjeri i nadi da će i dalje tako biti, živimo u uvjerenju da smo, iako smo mala župa, sposobni uz puno dobre volje i truda napraviti velike stvari. (župnik Ante Žufić, Goran Ivančić, William Hrvatin, Dajana Hrvatin, Lučano Ivančić)

POKORA – POZIV NA PROMJENU ZA SVE!

(iz Katekizma Katoličke Crkve)

827 “Dok Krist, svet, nevin, neporočan, nije poznavao grijeha, nego je došao samo da zadovolji za grijeha naroda, Crkva, koja u svom krilu obuhvaća grešnike, u isti mah sveta i potrebna čišćenja, neprestano provodi pokoru i obnovu.” Svi se članovi Crkve, uključujući i njezine službenike, moraju priznavati grešnicima. U svima se sve do svršetka vremena još nalazi kukolj grijeha pomiješan s dobrim žitom Evandjela. Crkva okuplja, dakle, grešnike zahvaćene Kristovim spasenjem, ali uvjek na putu posvećenja: *Crkva je sveta, iako u svom krilu obuhvaća grešnike, jer ona nema drugog života doli života milosti: živeći od njezina života, vjernici se posvećuju; odvraćajući se od njezina života, upadaju u grijehe i nerede koji priječe izgarivanje njezine svestnosti. Zato Crkva trpi i čini pokoru za grijeha, od kojih međutim može ozdraviti svoju djecu krvlju Kristovom i darom Duha Svetoga.*

853 Ali na svom putovanju Crkva iz iskustva zna kolika je “udaljenost između poruke koju na vješta i ljudske slabosti onih kojima je Evandjelje povjerenio”. Samo napredujući na putu “pokore i obnove” i “kroz uska vrata križa”, može Božji narod širiti Kristovo kraljevstvo. Uistinu, “kao što je Krist izvršio djelo otkupljenja u siromaštvu i progonu, tako je i Crkva pozvana da ide istim putem, da ljudima priopći plodove spasenja.”

1185b Obnavljanje krsnog života zahtijeva pokoru. Crkva stoga treba biti prikladna za izražavanje kajanja i za stjecanje oproštenja, a to uključuje prikladno mjesto za primanje pokornika.

2043b Zapovijed: “Obdržavaj propisani post i nemrs!” osigurava razdoblje askeze i pokore koje nas pripravlja na liturgijske blagdane, što pridonosi da ovladamo svojim nagonima i postignemo slobodu srca.

(Odabralo: Bib)

Utvrđivanje slobodnog stanja pravoslavnog zaručnika (2)

Tijekom ženidbenog izvida potrebno je utvrditi slobodno stanje zaručnika. Slobodno se stanje utvrđuje na temelju dokumenata, izjava zaručnika, ali su informacije o stanju zaručnika potrebnici dati svim onima koji imaju određena spoznanja koja su važna za valjano ili dopušteno slavlje ženidbe. Važno je utvrditi postoji li među zaručnicima koja zapreka (usp. kann. 1083-1094) koja utječe na valjano sklapanje ženidbe (kan. 1073). Ovdje nas konkretno više zanima zapreka ženidbene veze (usp. kan. 1085), tj. je li netko od zaručnika već bio u nekoj ženidbenoj vezi (braku), postoji li kakva obveza iz te ženidbene veze; je li prijašnja ženidba bila valjana (kako naučava Katolička Crkva), odnosno je li proglašena ništavom.

Utvrđivanje slobodnog stanja pravoslavnog zaručnika nakon crkvenog razvoda

Što je potrebno učiniti kod ženidbenog izvida kad se susretнемo sa slučajem da je jedan od pripadnika Pravoslavne Crkve već prije bio sklopio ženidbu u Pravoslavnoj Crkvi s pravoslavnim supružnikom te da je dobio crkveni razvod u Pravoslavnoj Crkvi i sad želi sklopiti novo ženidbu u Katoličkoj Crkvi? Najprije je potrebno zapaziti da je pravoslavna strana dobila dokument koji se zove "Crkveni razvod". Dokument, odluka, koja se zove "Crkveni razvod", dobivena od strane pravoslavnog crkvenog suda nije isto što i pravomoćna presuda katoličkog crkvenog suda. Polazišna točka, tj. utvrđivanje je merituma stvari različito. Dokument koji izdaje Pravoslavna Crkva, "Crkveni razvod", ne govori o ništavosti ili valjanosti ženidbe, već da dvije pravoslavne osobe koje su sklopile brak u Pravoslavnoj Crkvi više ne žive u tom braku. Srpska pravoslavna Crkva u materiji koja uređuje pitanje ženidbe "Bračna pravila" nabrala kad je moguće (a gotovo je uvijek moguće) dobiti "Crkveni razvod". Budući da se izjava o slobodnom stanju pravoslavnog zaručnika koji je prije bio u pravoslavnom braku, a sad želi drugi brak sklopiti u Katoličkoj Crkvi, temelji na dokumentu "Crkveni razvod", Vrhovni je crkveni sud dao *Izjavu* po ovom pitanju. Vrhovni sud Apostolska signatura u svojoj *Izjavi* od 20. studenoga 2006. daje načelnu izjavu koje se treba držati u ovakvim slučajevima: "Pravoslavna stranka koja posjeduje dokument takve vrste [Crkveni razvod], a želi sklopiti ženidbu u Katoličkoj Crkvi, ne može se smatrati slobodnom."¹ Zašto? Prvo, svaka se ženidba smatra "valjanom dok se ne dokaže protivno" (kan. 1060), pa se tako i ženidba između dvoje pravoslavnih, sklopljena prema propisima Pravoslavne Crkve, ima smatrati

valjanom dok se pred crkvenim sudom ne dokaže suprotno.² Drugo, isparava (razvod braka) nije dostatna da dokaže slobodno stanje pravoslavne strane budući da takva isprava ne dokazuje ništavost ženidbe, nego govori o razvodu. Izjava (dokument) o razvodu kakvu izdaju Pravoslavne Crkve ili njihovi sudovi nije i ne može se usporediti s postupcima i presudama koje se donosi na katoličkim crkvenim sudovima. Treće, Apostolska signatura donosi dvije mogućnosti koje treba učiniti pravoslavna osoba koja posjeduje ispravu o slobodnom stanju: a) dobiti presudu kojom se njezina prva pravoslavna ženidba proglašava ništavnom (usp. kan. 1671., DC, čl. 3§2; 5§1); b) zamoliti oprost od tvrde i neizvršene ženidbe, ukoliko za to postoje uvjeti. Iz svega rečenog proizlazi da pravoslavni vjernik, pa tako i pripadnik Srpske pravoslavne Crkve, koji je već bio sklopio ženidbu u Pravoslavnoj Crkvi i sad želi sklopiti novu u Katoličkoj Crkvi, ne može to učiniti jer isprava o slobodnom stanju koju mu je dala Pravoslavna Crkva nije dovoljna budući da je dobivena na temelju razvoda. Potrebno je da pravoslavni zaručnik pokrene pred sudom Katoličke Crkve postupak za proglašenje ništavosti svoje prijašnje ženidbe sklopljene u Pravoslavnoj Crkvi. Za pokretanje postupka potrebno je da postoji pravni temelj koji propisuje Katolička Crkva (isti je postupak kao i za katoličku stranku), ili ako je riječ o tvrdoj a neizvršenoj ženidbi, da ona bude razriješena oprostom Rimskog Prvosvećenika.

Utvrđivanje slobodnog stanja pravoslavnog zaručnika samo građanski vjenčanog

Isto je i kad je riječ o ženidbi između dvoje pravoslavnih vjernika koja je bila sklopljena samo na građanskom području, bez vjerskog obreda. Na pitanje utvrđivanja slobodnog stanja pravoslavnog vjernika, koji iza sebe ima samo građanski brak s pravoslavnom sobom, Vrhovni sud Apostolske signature dao je odgovor 3. siječnja 2007.: "Takov slučaj ima [se] riješiti u okviru predženidbenog izvida sa strane mjesnog ordinarija ili župnika, nakon što se posavjetuje s ordinarijem."³ U ovom je slučaju procedura slična, gotovo ista, kao kod dvije katoličke osobe koje su prije bile samo u građanskom braku. Kad postoje dvojbe što činiti, uvijek se treba obratiti za mišljenje mjesnom ordinariju, ne biskupskoj kuriji, već osobno mjesnom ordinariju. Nikako prije dobivenog mišljenja ili dopuštenja mjesnog ordinarija ne dogovarati termin vjenčanja.

2 Usp. Isto, 66, t. 1., u: *Enhiridion Vaticanum*, 23/2366.

3 SUPREMUM SIGNATURAE APOSTOLICAE TRIBUNAL, Quae situm. Responsio in re particolari de investigatione praevia ad matrimonium celebrandum (3.1.2007), u: *Periodica*, 97 (2008.) 1, 45-46.

Održan sastanak mons. dr. Ivana Devčića i novinara iz Vatikana Alde Sinkovića

U Nadbiskupskom ordinarijatu u Rijeci u petak 8. siječnja susreli su se riječki nadbiskup i metropolit mons. dr. Ivan Devčić i novinar Radio Vatikana i hrvatskih katoličkih medija Aldo Sinković. Tema sastanka bilo je upoznavanje javnosti s djelovanjem i doprinosima mons. Josipa Pavlišića.

Riječko-senjski nadbiskup mons. Josip Pavlišić preminuo je 9. prosinca 2005., no još je uvijek živo sjećanje na ovog pastira riječke Crkve koji je i u dalmatinama kada je bio tjelesno slab, povremeno koncelebrirao na misama u Bogoslovnom sjemeništu "Ivan Pavao II." u Rijeci koje je i osnovano zahvaljujući njegovim zaslugama. Na sastanku održanom u Nadbiskupskom ordinarijatu riječki Nadbiskup prisjetio se svog prethodnika koji je, kako je kazao, svojim primjerom, velikom zauzećušću za Crkvu i narod, utjecao i na nje-

gov život. Mons. Pavlišić bio je vrlo blizak narodu. Također, nije mu bio problem ući u štalu i vidjeti krave za koje je govorio da su hraniteljice obitelji. Osim što je narodu bio velika duhovna podrška, s njima je razgovarao i o tome kako su polja rodila, kakva je bila sjetva, dakle, sve ono što im je tada bilo važno, bilo je važno i njemu, kazao je Nadbiskup. Život mons. Pavlišića inspirirao je novinara Aldu Sinkovića koji je mons. Pavlišića upoznao u Biskupskom sjemeništu u Pazinu gdje je tada bio ravnatelj. "Prije jednog predavanja prošle godine pročitao sam dnevnik mons. Pavlišića koji me jako impresionirao. Zbog toga sam odlučio razgovarati s nadbiskupom Devčićem kako bi se mnoge, javnosti nedovoljno poznate, činjenice vezane uz doprinose mons. Pavlišića na području cijele bivše države, mogle bolje javnosti predstaviti." Sinković poručuje kako bi u budućnosti trebali biti obnovljeni materijali o mons. Pavlišiću. Također, u pripremi je i simpozij koji zbog objektivnih razloga nije bilo moguće na-

praviti prije dvije godine kada se obilježilo 100 godina od rođenja mons. Pavlišića, kazao je nadbiskup Devčić. "Osobni arhiv mons. Pavlišića tada nije bio do kraja registriran. To se sada radi i materijala je jako puno jer je mons. Pavlišić bio 50 godina na čelu mjesne Crkve. Vjerujem da će posao biti obavljen do kraja godine. Nakon toga moglo bi se krenuti u sustavnije istraživanje i pripremu simpozija, a sve kako bi se javnost bolje upoznala s djelovanjem ovog, za Riječku nadbiskupiju, važnog čovjeka." Mons. Pavlišić bio je velik vjernik, velik asketa i cijelogra je sebe žrtvovao za narod i vjeru na ovim prostorima. Bio je velik obnovitelj crkava nakon Drugog svjetskog rata, ali je bio i velik duhovni obnovitelj hrvatskog naroda. Silne je napore ulagao da bi naše župe i crkve ponovno nakon rata zaživjele, a zahvaljujući njemu, osnovano je Bogoslovno sjemenište u Rijeci, istaknuto je na kraju sastanka. (Helena Anušić)

OBAVIJEST

Slijedom razgovora Riječkog nadbiskupa Devčića i gosp. Alde Sinkovića (dugogodišnjeg suradnika Radio Vatikana i hrvatskih katoličkih medija) i planiranog simpozija o životu i radu mons. Josipa Pavlišića, upućujemo sljedeću obavijest.

Mons. Pavlišić preminuo je u Rijeci 9. prosinca 2005. kao riječko-senjski nadbiskup i metropolit u miru. Bio je na čelu mjesne Crkve preko 50 godina. O njegovu životu i radu želi se sakupiti što više materijala, stoga molimo cijenjene čitatelje koji su u životu susretali, živjeli i surađivali s

mons. Pavlišićem da nam pošalju svjedočanstva o vrlinama, krepostima i svojem doživljaju suradnje s njim. Kako bi materijali bili vjerodostojni, molimo da uz tekst napišete svoje ime i prezime, punu adresu i broj telefona.

Svoja svjedočanstva pošaljite na adresu:

**ŽUPNI URED STARI PAZIN
Stari Pazin 9
52000 Pazin**

Zbog svojih stajališta, pogotovo zabilježenih u djelima te na taj način javno dostupnih, Voltić je imao problema s vlastima. Čak mu ni barun von Carnea Steffaneo, čiju je zaštitu uživao do kraja života, nije mogao pomoći kada je zbog svojih ideja bio prijavljivan i zatvaran. Ne zna se pouzdano njegova sudska nakon denuncijacija, ali se može pretpostaviti što mu se dogodilo, prvenstveno na temelju pisma što ga je uputio bratu u Tinjan: «Dragi brate! Radi riči ja sam zatvoren u tamnici. Prosim te, pošalji mi tri sto dukati, ali dođi me pohoditi!» Navodno je njegov brat Anton i stigao u Beč, ali brata Josipa više nije zatekao živa.

Hrvatski jezikoslovac Josip Voltić rođen je 27. siječnja 1750. g. u Tinjanu. Smatrao je da potječe iz plemenita roda, pa se neko vrijeme potpisivao i kao Nobilis Antonianiensis. Završivši osnovnu školu u rodnom mjestu, odlazi na daljnje obrazovanje u Goricu, gdje od 1768. do 1773. g. pohađa isusovačku gimnaziju. Obrazovanje od 1774. do 1777. g. nastavlja u Zagrebu u političko-kameralnoj školi, koja je u vrijeme njegova studija postala Kraljevskom akademijom znanosti, odnosno jezgrom budućega zagrebačkog Sveučilišta. U Gorici ga nalazimo pod imenom Josephus Voltich, dok se u Zagrebu potpisuje s Voltigijem. Iz Zagreba se 1777. g. uputio na studij prava u Beč, gdje je upisan kao Voltiggi Josephus, Istria, Italiae provinciae Antonianiensis, Nobilis, jurista. Studij je završio 1781. godine. Ne napuštajući Beč, preživljava radeci različite poslove, primjerice, kao privatni učitelj davao je instrukcije iz hrvatskoga jezika barunu Franzu Mariji Freiherru von Carnea Steffaneu, carskome povjereniku za Istru, Dalmaciju i Albaniju od 1801. godine, odnosno povjereniku za mletačke pokrajine koje su 1797. došle pod vlast Habsburške Monarhije. Svjestan da će poznavanje jezika teritorija koji mu je dodijeljen na upravu u znatnoj mjeri pridonijeti uspješnjemu djelovanju, barun je kod Voltića uzimao jezične poduke. Tijekom njihova druženja Voltić ga je zainteresirao za svoje rade, pa je barun postao mecena njegovu najvažnijem i najpoznatijem djelu, *Ričoslovniku*. Uz to, bavio se prevodenjem i uređivanjem rukopisa u izdavačkome poduzeću, tražio je mecene za tiskat knjiga te je i raspšaćavao naklade. Prijateljevao je s hrvatskim i slovenskim prosvjetiteljima, poput Matije Petra Katančića, Franje Marije Appendixa, Jerneja Kopitara te je pripadao skupini intelektualaca koja je bila uvjerenja da su Hrvati potomci starih Ilira. U skladu s time, Voltić se zanosio idejom o zajedničkome književnom ilirskom jeziku koji bi se temeljio na jezičnom razvoju svih hrvatskih krajeva.

U Beču je 1789. g. objavio djelo *Bečka pisma* (*Lettere Viennesi*) na talijanskome jeziku. U deset kvazipisma koja su skupljena u djelu, Voltić kritizira bečku birokraciju iznoseći svoja prosvjetiteljska uvjerenja i savjete za provođenje prijeko potrebnih reformi. Iznosi i oštore komentare društvene zbilje i morala intelektualnih i vladajućih činovničkih slojeva Beča i Monarhije općenito. Time je izazvao negativne reakcije vlasti pa se pretpostavlja da je knjiga bila zaplijenjena; sačuvani su tek rijetki primjerci. Godine 1793. objavio je slično djelo pod naslovom *Lettera apologetica intorno al*

Hrvatski istarski preporoditelji JOSIP VOLTIĆ

teatro italiano in Vienna contro le censure del Mercurio Austriaco, gdje također izražava svoja protomonarhistička stajališta.

Glavno je Voltićev djelo *Ričoslovnik iliričkoga, italijanskoga i nimačkoga jezika s jednom pridpostavljenom gramatikom ili pismenstvom* (ili kraće: *Ričoslovnik iliričkoga, italijanskoga i nimačkoga jezika*) tiskano u Beču 1803. godine. Riječ je o trojezičnom leksikografskom izdanju s praktičnom namjenom, prije svega za školske potrebe. Utvrđeno je da se autor služio rječničkom građom iz djela svojih prethodnika, primjerice, *Blagom jezika slovinskoga Jakova Mikalje, Gazophylaciom* Ivana Belosteneca te prvim dijelom rječnika Joakima Stullija.

Voltićev je rječnik relativno skromno djelo, tiskano na nešto više od stotinu dvadeset stranica, no, njegova je važnost u tome što pokazuje kako je slavonski utjecaj u grafiji i leksiku u to vrijeme bio dopro u zapadni dio hrvatskoga jezičnog prostora. U njemu je prikupljeno sedamnaest tisuća riječi. Sadrži latinski predgovor, gramatiku hrvatskoga jezika i trojezični rječnik. Gradivo je složeno abecednim redom prema hrvatskome obliku riječi, a svakoj od njih daje talijanski i njemački prijevod. Činjenica da djelo uz leksičko blago sadržava i gramatiku, upućuje na zaključak da se uklapa u tradiciju većine dopreporodnih rječnika. Njegova je koncepcija iliričkoga jezika obuhvaćala cijeli slavenski prostor, od Jadrana do Sjevernoga mora, ali je jezik koji opisuje hrvatski prostor u ukupnosti svoje dijalektne raznolikosti. Voltić poznaje sva tri govora pridajući posebno mjesto ikavici, a u našoj leksičkoj građi bilježi i neke druge inačice dobivene iz različitih tradicija pisanih jezika, odnosno različitih dijalekata: čakavskih, kajkavskih i štokavskih. Četrdesetak godina do pojave preporodnih rječnika to je bio jedini praktični rječnik iz XIX. stoljeća. Mala hrvatska gramatika uz rječnik obuhvaća morfologiju i sintaktička pravila. Nastala je na tradiciji hrvatske gramatike, što je vidljivo po nejednakome broju padeža u jednini i množini, kao i po nastavku u genitivu jednine kao kriteriju za dekliniranje. Voltić se priklonio slavonskome slovopisu koji je do preporoda prevladavao u tiskanim knjigama širom hrvatskih krajeva i koji je od XVIII. st. djelovao povezujuće. Iako je živio u prepreporodno doba, Voltićeve se ideje uklapaju u preporodne. Ričoslovnik je utjecao na preporodni rad, posebno na preporodne ideje ilirskoga pokreta utjelovljene u svojevrsnom nacionalnom idealizmu. Voltić je smatrao kako bi trebalo napisati povijest cijelog Ilirika, dodajući kako je duhovito i žalosno što se tome starom imenu suprotstavlja ime slavensko: «Slaveni su bili narod jadnih latalica, koji je prvi put postao poznat svijetu tek u sedmom stoljeću.» Zbog svojih stajališta, pogotovo zabilježenih u djelima te na taj način javno dostupnih, Voltić je imao problema s vlastima. Čak mu ni barun von Carnea Steffaneo, čiju je zaštitu uživao do kraja života, nije mogao pomoći kada je zbog svojih ideja bio prijavljivan i zatvaran. Ne zna se pouzdano njegova sudska nakon denuncijacija, ali se može pretpostaviti što mu se dogodilo, prvenstveno na temelju pisma što ga je uputio bratu u Tinjan: «Dragi brate! Radi riči ja sam zatvoren u tamnici. Prosim te, pošalji mi tri sto dukati, ali dođi me pohoditi!» Navodno je njegov brat Anton i stigao u Beč, ali brata Josipa više nije zatekao živa. Smatra se da je umro od opće iscrpljenosti u bečkoj bolnici 25. kolovoza 1825. godine.

Misa za žrtve totalitarnih režima

Uponedjeljak, 15. veljače, održana je poludnevna duhovna obnova za svećenike prezbiterija Porečke i Pulskog biskupije. Duhovna obnova je održana u Pazinskom kolegiju a duhovne nagovore pred kolegama održali su o. Job Mikolić iz rovinjskog franjevačkog samostana i vlč. Joško Listeš, župnik pulskog župe Krista Spasitelja. Sudjelovalo je pedesetak svećenika. Nakon zajedničkog ručka svećenici su koncelebrirali na misnom slavlju u župnoj crkvi sv. Ivana i Pavla, nedaleko Pazina. Naime, već je nekoliko godina u Porečkoj i pulskoj biskupiji uvedena praksa da na prvi korizmeni ponедјелjak bude duhovna obnova za svećenike te nakon toga misa za žrtve totalitarnih režima. Misa bude svake godine na drugom mjestu, a koje je na neki način bilo obilježeno stradanjima žrtava jednog od totalitarnih režima XX. stoljeća. Prošle je godine misa bila u crkvi Sveta Marija Svetomore ispred koje se nalazi spomen obilježe za svećenike i bogoslove ubijene tijekom Drugog svjetskog rata i porača. Ove je godine misa održana u crkvi sv. Ivana i Pavla, nedaleko koje su 7. listopada 1943. Nijemci ubili 67 muškaraca iz okolice te do temelja spalili sela Zgrablići, Gajmovići i Kašćergani.

Važnost molitve za sve nevine žrtve

Biskup je na početku naglasio važnost molitve za sve nevine žrtve, i za grijehu koji su počinjeni. Mi svi danas želimo biti u nečemu veliki i primjećeni, no ono po čemu ćemo se spasiti nije ni znanje, ni položaj ni bogatstvo, već je samo ljubav prema bližnjemu mjerilo za zasluziti Kraljevstvo nebesko. Danas ima mnogo onih koji će učiniti dobro djelo, ali samo ako će to doprinijeti njihovoj popularnosti, no najvjernija su dobročinstva ona u skrovitosti. Ono što dajemo nama je na spasenje a ono što uskraćujemo na propast nam je, rekao je biskup pojasnivši da je osim materijalnog jednako važno i podariti nekome naše vrijeme, našu pažnju. Predvoditelj je u nastavku pojasnio želju da se prvog korizmenog ponedjeljka nakon duhovne obnove za svećenike služi misa za žrtve totalitarnih režima, i to u raznim krajevima biskupije. Želimo odati počast i moliti za one koji su kao nedužne žrtve izgubili život jednostavno jer su se našli na tome mjestu u tim okrutnim vremenima Drugog svjetskog rata. Naša je povijesna i civilizacijska dužnost sa zahvalnošću dati počast tim nevinim žrtvama koje nas potiču na kršćansko opruštanje i molitvu za počinjeno zlo. Samo definirajući istinu

o svakom režimu koji je donio patnju i trpljenje ljudi moguće je, kako je govorio sv. papa Ivan Pavao II. očistiti sjećanje i nastaviti bez mržnje koja nagriza. Biskup je na kraju potaknuo okupljene, od kojih su mnogi rođaci poginulih, da u Godini milosrda traže za njih potpuni oprost. Nakon mise upravitelj te župe, p. Euzebijije Knežević, prepričao je okolnosti i tijek zločina. Dana 7. listopada 1943., na blagdan Gospe od Ružarija, ne zna se točno da li zbog neke odmazde ili optužbe za vezu sa partizanima, njemačka vojska je pokupila sve muškarce starije od 14 godina te su ubijeni pored crkve i pokopani u jednoj obližnjoj dolini. Nakon toga su zapaljene sve kuće, staje i gospodarske zgrade u selima Zgrablići, Gajmovići i Kašćergani, tako da su žene i djeca ostala i bez očeva i bez krova nad glavom. Najstariji svećenik koji je sudjelovao na toj misi, vlč. Atilije Krajcar, rođen je u selu Pamići par kilometara dalje, tada je imao desetak godina, on se još sa jezom sjeća tih beskrajnih rafala mitraljeza. Po završetku su se svećenici koncelebranti i okupljeni vjernici spustili do doline gdje je na mjestu pokopa žrtava podignut spomenik sa svim imenima i godinom rođenja. Nakon molitve p. Euzebijije je blagoslovio posljednje počivalište žrtava. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Katolička crkva u Istri u vrijeme fašističkog i komunističkog totalitarizma (1920. – 1990.) – Progoni i stradanja

IV. U RATNOM VIHORU 1940. – 1943. GODINE

Konfinacija "sumnjivih" svećenika

Pojačani pritisci, uhićenja, sudski procesi, zatvorske kazne, kao i sve češće konfinacije i internacije, bili su posljedica pooštrenih mjera koje je Italija, nakon ulaska u rat na strani Njemačke 10. lipnja 1940., poduzimala da bi se zaštitila od sumnjivih elemenata i njihova "subverzivnog" protudržavnog rada. U izvješću biskupa Santina nunciju Sv. Stolice pri talijanskoj vlasti u siječnju 1941. među osam svećenika pogodenih pojačanim mjerama nadzora spominje Božu Milanovića i Tomu Banku. Ovaj potonji izbjegao je konfinaciju sklonivši se u Hrvatsku. Sredinom travnja 1941. Milanović je posjetio narednik oružnika (karabinjera) i pozvao ga da podje s njim do policijske uprave (kvesture). U kvesturi mu je priopćena odluka o konfinaciji u grad Orvieto, stotinjak kilometara sjeverozapadno od Rima. Odluka o konfinaciji temeljila se na prijavi špijunske fašističke organizacije koja je kvesturi predočila dokaze o Milanovićevu "slavenskom iridentističkom radu". Na intervenciju biskupa Santina ipak mu je, kao manje zlo, za mjesto konfinacije određen grad Bergamo (nedaleko Milana). U Bergamu su, naime, već bila konfinirana dvojica slovenskih svećenika, Ivan Bidovc i Ivan Mezinec, pa je Biskup vjerojatno računao da će mu u konfinaciji biti lakše u društvu subraće svećenika, političkih istomišljenika. Osim toga, veća udaljenost od Rima uvjetovala je i slabiji nadzor i, koliko-toliko, šire mogućnosti djelovanja. U Bergamu je Milanović bio smješten u biskupskoj zgradi "Casa del clero" (Svećenički dom) u kojoj su do pojave konfiniraca boravili stari i bolesni svećenici. Nedugo nakon Milanovića u Bergamu je konfiniran i treći slovenski svećenik Andrej Grabovšek, a u travnju 1942. stigao je i Ernest Bele, župnik u Zrenju. Njega su konfirnirali zato što su ga u župnoj kući posjetila dvojica komunista i zato što je u župi širo hrvatske knjige. Zauzimanjem biskupa Santina Bele' je oslobođen konfinacije. No, pulska perfektura zabranila mu je povratak u Istru.

O situaciji u zavičaju Milanović je dobivao informacije od svećenika i civila koji su mu dolazili u posjete. Zaciјelo su ga te informacije dodatno rastuživale. Svi su pričali o rastućim fašističkim zločinima, rastućem partizanskom pokretu i njegovim ciljevima te o okrutnim njemačkim odmazdama.

Nastavak manipulacija s vjeronaukom

O problemu školskog i župnog vjeronauka na području Tršćansko-koparske i Porečke i Pulsko-biskupije nešto opsežnije progovorio je svećenik porečko-pulske biskupije, Ivan Pavić, u pismu upućenom goričkom nadbiskupu Carlu Margottiju nakon što ga je ovaj početkom ožujka 1940. primio u audijenciju. Pavić, koji se tada nalazio na poslijediplomskom studiju u Rimu, posebno se bavio pitanjima vjeronauka. Iz tog je područja pripremao doktorsku disertaciju. Smatrao je svojom dužnošću upoznati metropolita Margottija s pitanjem u vezi s "držanjem hrvatskih i slovenskih svećenika s obzirom na vjersku pouku dječaci-ma slavenskog jezika u pučkim školama (podcrtano u originalu) iznijeti neke želje slavenske subraće, posebno onih iz Istre".

Prema Paviću, osnovni je problem u tome što državna vlast, ako i dopusti ulazak hrvatskih vjeroučitelja u pučke škole, čim dozna da oni u crkvi poučavaju vjeronauk na materinskom jeziku, zabranjuje im rad u školi, a na njihova mjesa dolaze talijanski svećenici kojima nije u prvom planu "spas duša" nego politički ciljevi ili poboljšanje vlastitoga materijalnog položaja. Videći opterećenost školskog vjeronauka raznim nevjerskim intrigama, hrvatski svećenici više vole župni vjeronauk, ali ne iz političkih nego iz pedagoških, pastoralnih i vjerskih razloga. Naime, tamo gdje učenici pohađaju župni vjeronauk, koji se održava na materinskom jeziku, tamo je pohađanje mise i pristupanje sakramentima dosta redovito, dok pohađanje samoga školskog vjeronauka ne daje nikakve praktične pastoralne rezultate. Međutim,

protivno odredbama Svetе Stolice koja je inzistirala na potrebi župnog vjeronauka, nastavlja Pavić, državni je aparat župni vjeronauk, u odnosu na onaj školski, držao drugorazrednim, ili ga čak proglašava beskorisnim, pogotovo ako se ovaj održava na slovenskom ili hrvatskom jeziku. Država kao katehete za župni vjeronauk namješta laike, smatrajući da će na njih lakše izvršiti pritisak nego na svećenike. Međutim, ti katehete, umjesto pomoći župnicima, nanose veliku štetu pastoralnom nastojanju župnika. Između kateheti kao nepozvanih gostiju i župnika često dolazi do razmirica. Vjernici odbijaju slati djecu na vjeronauk na kojem ih katehete-laici na hladno školskički način uče vjerske istine. Tamo gdje su se župnici odlučnije suprotstavili nametnutim katehetama, suočili su se s optužbama i od civilnih i od crkvenih vlasti. Neki su proglašeni antidržavnim elementima samo zato što su se usudili poučavati vjeronauk na hrvatskom ili slovenskom jeziku. Još su gore prolazili oni koji su na hrvatskom ili slovenskom jeziku objavili neki katehetski tekst. Napokon, događalo se da talijanski svećenici iz svojih župa dolaze u hrvatske župe pripremiti djecu za sakramente. A kako je ta priprema nedovoljna, jer učenici napamet nauče samo nekoliko fraza, domaći ih župnik ne prepusta sakramentima pričesti i potvrde. Za vlast je to nova prilika da razloge takvih postupaka župnika potraži u njihovu političkom, antitalijanskom, djelovanju. Zbog svega navedenog politička orientacija hrvatskog i slovenskog svećenstva bila je prepoznatljiva po svome anti-fašizmu i jugoslavenstvu. Božo Milanović piše: "Premda smo zapadali pod Italijom u sve veće poteškoće, ipak smo se, iz želje da nastavimo svoj narodni život, upustili u borbu za naš narodni opstanak pouznavajući se u Božju pravdu, u Jugoslaviju i u svoju otpornu moć."

Istarsko svećenstvo i partizanski pokret

Sjećajući se konfinacije u Bergamu, informacija o začetcima partizanskog pokreta te svog odnosa prema tom pokretu, Milanović napominje kako je od samog početka poticao istarske svećenike da budu u dobrim odnosima s partizanima. O Milanovićevu odnosu prema partizanskom pokretu Zvonimir Brumnić piše: "U pismima je uvijek savjetovao da budemo s partizanima u dobrim odnosima. Oni su prvi organizatori protiv fašizma u Istri. On se nuda da će ostvariti san preporoditelja Istre, biskupa Jurja Dobrile, o ravnopravnosti hrvatskog istarskog življa s Talijanima: u crkvi, u uredima u školi i posvuda. Iстicao je velike žrtve partizana koje moramo cijeniti bez obzira na neke ideološke razlike, osobito isticane od nekih negativnih pojedinih elemenata. Iстicao je nepravednost duha kapitalizma u mnogočemu, te je zagovarao suradnju na narodnom polju. Pisao mi je da i zrno pšenice mora dosta trpjeti, dok ne sazrije i ne postane klas." Navedeni citat, kao i Milanovićeva tvrdnja o njegovim simpatijama prema partizanskom pokretu, odmah od početaka tog pokreta, zahtijeva kritički osvrt, i to barem iz dvaju razloga. Milanović svoj stav iznosi početkom 1944. godine u pismu u kojem se želi opravdati od optužaba koje je vodstvo NOP-a počelo iznositi protiv njega od listopada 1943. godine. S druge pak strane, Brumnić piše skoro pola stoljeća od događaja koje prikazuje. Iz perspektive trenutka u kojem piše i iz potrebe da opravda Milanovićevu suradnju s novom vlašću, iznikloj iz partizanskog pokreta, tu suradnju prebacuje u nešto ranije razdoblje nego se ona stvarno dogodila. Teško je, naime, vjerovati da se oprezni Milanović, koji je k tome pripadao Tajnoj kršćansko-socijalnoj organizaciji, odmah priklonio revolucionarnom pokretu, pa makar mu nacionalni program tog pokreta bio blizak. To tim više što se sve do potkraj rata vjerovalo kako se pitanje priključenja Istre Matici Hrvatskoj može rješiti i mimo NOP-a. U Trstu su, naime, tada osim kršćansko-socijalne djelovale i druge dvije organizacije: "Narodno vijeće za Goricu i Trst" i "Hrvatska narodna organizacija za Istru". Sve su se tri organizacije, potpomagane od kraljevske vlade, zalagale za obnovu Kraljevine Jugoslavije kojoj bi se priključila i Istra. Među hrvatskom i slovenskom populacijom u Istri i čitavoj Julijskoj Veneciji želja za oslobođenjem od talijanske dominacije bila je toliko naglašena da su ideološko-svetonazorske razlike stavljene po strani. U tom kontekstu hrvatski i slovenski kler, iako mu je civilizacijsko-kulturološki bilo strano branjenje "nasilja i revolucije", podržat će program nacionalne emancipacije partizanskog pokreta.

Provedena analiza relikvija

VODNJAN U ponedjeljak 1. veljače u Vodnjanu je održana konferencija za medije na kojoj je najavljena proslava 804. obljetnice vodnjanske župe, obznanjen je povratak 786 relikvija sa znanstvene analize na Zavodu za patologiju KBC Split te su predstavljena moguća arhitektonska rješenja za primjerenije izlaganje sakralne zbirke vodnjanske crkve, s naglaskom na relikvije.

Na konferenciji za novinare naznačio je dio članova Povjerenstva za zaštitu i prezentaciju Svetih tijela i sakralne zbirke crkve sv. Blaža u Vodnjanu: župnik preč. Marijan Jelenić, arheologinja Kristina Džin, arhitekt Slaven Cetina te urednica i novinarka na HRT-u Vesna Jurić Rukavina koja je ujedno i moderirala. Tijekom triju godina posebnim radiološkim metodama, uporabom 64.-slojnog CT-a znanstveno su obrađeni osteološki uzorci. Utvrđeno je da se radi o 19 svetaca. Relikvije su i antropološki obrađene. Utvrđeni su spol, dob i dio tijela kojem pripadaju. Time smo dobili uvide i u unutarnju strukturu relikvija te je dokumentirano u kakvu smo ih stanju zatekli, rekao je župnik.

Zbog, u ovom slučaju, neprihvatljive invazivnosti postupka DNA analize župnik je izrazio nadu da će novim znanstvenim i tehnološkim dostignućima uskoro biti moguć neinvazivni postupak identifikacije. Relikvije su prvi put u Vodnjanu evidentirane 1983. godine kada je župnik, u suradnji s Arheološkim muzejom Istre, pripremao postav za stalnu izložbu sakralnog blaga vodnjanske crkve.

Nalazile su se u drvenom sarkofagu s natpisom iz 1510. godine koji svjedoči kako su prethodno bile pohranjene u dvama oltarima crkve sv. Lovre u Veneciji, gdje ih je položila opatica tamošnjeg benediktinskog samostana Maria Lando. Relikvije je 1818. godine u Vodnjan iz Venecije donio slikar Gaetano Gressler želeći ih sačuvati od pohoda Napoleonove vojske koja je u to vrijeme u Veneciji već bila porušila veći broj crkava. Relikvije pripadaju raznim periodima iz raspona od 1500 godina, a prema dosad identificiranim svetcima potječu iz mnogih krajeva Rimskog Carstva. Moguća arhitektonska rješenja za odgovarajuće izlaganje, dostupnost dijela relikvija sa Svetim tijelima četiriju svetaca koji su sada iza oltara župne crkve, kao i način čuvanja ostalih relikvija predstavio je arhitekt Slaven Cetina. Riječ je o načelno dva mogućim rješenjima. Prvo, jednostavnije i u ovom trenutku prihvatljivije, bila bi dogradnja aneksa desno do crkve kamo bi se smjestio rezorij ili muzej. Drugo, kompleksnije rješenje kao ideja, jest eventualni smještaj muzeja ispod crkve i trga. O potrebnim predradnjama za realizaciju projekta govorila je arheologinja Džin. S ciljem suvremenog pristupa uređenju, restauraciji, obnovi i prezentaciji kompleksa velebne župne crkve sa zvonikom potrebno je učiniti i određene predradnje radi izrade suvremene digitalne dokumentacije (arhitektonski i geodetski snimak te laserski snimak nedostupnih struktura radi dobivanja podataka o temelju crkve i zvonika), izrade konzervatorske podloge i konzervatorskog elaborata. Potrebno će biti nadalje izraditi reviziju stanja dosad izloženih relikvija i umjetnina te predmeta umjetničkog obrta, kao i popis neizloženih artefakata iz fundusa crkve, rekla je među ostalim Džin.

Predstavljena knjiga "Kapi radosti"

VODNJAN U Domu mladih predstavljena je u četvrtak 28. siječnja knjiga vodnjanskog župnika preč. Marijana Jelenića "Kapi radosti". Riječ je o zbirici pripovijesti, sveukupno 120, u kojima autor, čitateljima vrlo pristupačnim jezikom, donosi slike, detalje, situacije i dogodovštine proživljene tijekom pet desetljeća pastoralnog djelovanja.

O knjizi su govorili vlč. Ilij Jakovljević, Milena Perković, Dragica Zadnik i pročelnik Odjela za kulturu Istarske županije Vladimir Torbica. Osim toga, pročitani su kratki pisani osvrti novinara Mate Ćurića i ravnatelja Državnog arhiva u Pazinu dr. sc. Elvisa Orbanića. Mate Ćurić je u svom dopisu, između ostalog, istaknuo da knjiga na veoma živopisan način donosi crtice iz pulsirajuće svakidašnjice u i oko Crkve, povezujući nadnaravno i duhovno s praktičnim i životnim, a sve

to osebujnim spisateljskim stilom. Preč. Jelenić svećenik je publicist koji je shvatio kako je moguće biti duhovnik i pisanom riječi. Dr. Orbanić je u svom pisanom obraćanju uz ostalo poručio kako ova knjiga vodnjanskog župnika ima dvostruki značaj: osim što donosi najrazličitija iskustva svećenika u radu s ljudima, ujedno daje i jedan vrlo bogat prikaz života ljudi tijekom tog vremenskog perioda. Vlč. Jakovljević je u svom obraćanju naglasio protkanost vjerom kojom odišu opisani događaji, ali i poruku nade i radosti, pozitivnog gledanja na život, jer svaki događaj u sebi nosi zrno nade i dobrote. Nadalje, rekao je Jakovljević, Jelenić, kao župnik koji lako susreće ljude, donosi praktična rješenja za pastoralne izazove, pa je to knjiga koja će čitateljima dati odgovore upravo na neka učestala pitanja. Dragica Zadnik istaknula je kako knjiga ima i snagu dokumenta jer vrlo realistično prikazuje teško poslijeratno razdoblje u Istri. Prikazuje probleme obitelji razdvojenih emigracijom, pitanje represije i oduzimanja imovine, gledanje na

Italiju kao na slobodni zapadni svijet koji je tako blizu a tako daleko, autor istinski proživljava s ljudima te životne poteškoće u mnogim teškim situacijama. Upravo utkavši poruku nade u događaje iz tih teških vremena, u kojima će mnogi prepoznati i fragmente vlastite povijesti, knjiga nadahnjuje i ohrabruje na putu vjere, zaključila je Zadnik. Na kraju se okupljenima obratio autor iznijevši početno jedan kratki pregled svog spisateljskog puta. Svojim spisateljskim okom i uhom on svugdje oko sebe u ljudima nalazi "zlatnu žilu", spisateljsku ideju, pa bi tako i od tih 120 pripovijesti koliko ih sadrži ova knjiga bio mogao napisati po jedan roman za svaku, našalio se. Naglasio je da se, budući da je u životu mnogo putovao, radnja događa diljem Europe. Kao potvrdu svog plodnog spisateljskog žara najavio je skoro objavljanje čak pet knjiga o različitim temama, o relikvijama, vjerskom turizmu, duhovnosti mladih te životopisima svetaca. (G. K.)

“Dodirnuta svjetlošću”

«Dodirnuta svjetlošću» treća je zbirka pjesama rovinjske pjesnikinje Vesne Petrić Terzić koja je nizom skladnih glazbenih i poetskih sadržaja predstavljena u subotu 30. siječnja u rovinjskom Multimedijalnom centru. Dio prihoda od prodaje knjige namijenjen je Humanitarnoj udruzi Oda prijateljstva iz Ogulina, osnovanoj s ciljem pomaganja teško bolesnoj djeci.

Predstavljanje je s autoricom organizirao i Ogranak Matice hrvatske u Ogulinu ispred kojeg se na predstavljanju obratio prof. Hrvoje Magdić, u svojstvu urednika izdanja. Profesor Magdić je posjetiteljima objasnio kako je došlo do suradnje između Udruge Oda prijateljstvu i obitelji Terzić koja redovito nastupa na tamošnjem Festivalu duhovne glazbe Tonka fest. Poeziju Vesne Petrić Terzić možemo najbolje razumjeti ako poznamo autoricu, rekao je urednik. Njezin je poetski izričaj jednostavan, blizak svakome. Ona donosi fragmente svakidašnjice, proživljene trenutke, kratke sličice kada je osjetila Kristovu prisutnost. Njezina je poezija više meditacija nego lirika, ona ne piše s namjerom da oduševi publiku, već da dodirne dušu, naglasio je između ostalog prof. Magdić. Posebno je istaknuo i pjesme pisane na čakavskom dijalektu Žminjštine koje odišu posebnom toplinom i otkrivaju gotovo zaboravljene osjećaje iz djetinjstva. Nakon što je predstavljanje virtuoznim sviranjem na klaviru otvorio Vesnin sin Kristijan Terzić, po obraćanju urednika Leonora Dobrović otpjevala je pjesmu “O ti plamu ljubavi”, pobedničku Vesninu pjesmu s Tonka festa 2011. godine. Biskup u miru, mons. Ivan Milovan, koji je napisao i pogovor knjizi, u svome je obraćanju čestitao obitelji Terzić na svekolikom umjetničkom angažmanu prožetom kršćanskim nadahnućem, istaknuvši kako umjetnici kršćani imaju u svijetu posebno poslanje, citiravši pritom sv. papu Ivana Pavla II. David Ivić, autor likovnog oblikovanja knjige, ispričao je kako je došlo do realizacije naslovnice koja odiše izuzetno živim, intenzivnim koloritom. Osobito je istaknuo pjesmu Ranjena ptica koja se u knjizi nalazi na 18. stranici, a koja ga je podsjetila na prvu knjigu koju je grafički opremio i koja je nosila naslov upravo Ranjena ptica, na temu ratnih stradanja. Kao što se slikar najviše otkriva u olovci i akvarelu, tako je književnik najiskreniji

upravo u poeziji, rekao je Ivić. On je u nastavku pročitao i recenziju poznatog autora duhovnih tekstova Stjepana Licea. Uslijedila je pjesma “Da ti mogu lice gledati”, u izvedbi Patrizije Sfettina Jurman, koju je Vesna Petrić Terzić napisala za Maria fest u Molvama.

Vesnin suprug, Davor Terzić, kantautor, u svome je obraćanju istaknuo kako njegov i njezin glazbeni izričaj nemaju dodirnih točaka te kako je Vesna, uz supruga i sina glazbenika, uspjela zadržati svoj originalni glazbeni stil. Davor je, između ostalog, autor prijevoda na hrvatski onih pjesama koje su originalno na talijanskom. Uslijedilo je iznenadenje koje su suprug Davor i sinovi Kristijan i Gracijan priredili autoricu: bez njezina znanja uglazbili su pjesmu iz zbirke pod naslovom “U dubini tvog otajstva” i premijerno je, kao iznenadenje, izveli na predstavljanju. O talijanskom izričaju Vesne Petrić Terzić govorila je talijanska pjesnikinja Tamara Trošt, a potom je i pročitala pjesmu Mistero (Tajna).

Tehnička urednica Mirjana Ferenčić iz “Ježtiska” ukratko je objasnila proces nastajanja knjige u tiskari. Naklada je izdanja 500 primjeraka. Ferenčić je potom pročitala dvije pjesme na dijalektu.

Autorica je na kraju zahvalila podupirateljima, Gradu Rovinju, Općini Kanfanar i Tiskari Ježtisak, te prijateljima i suradnicima i, naposljetku, rekla kako je knjiga posvećena njezinu ocu Ivanu. Prije samog kraja još je pozvala prof. Magdića da pobliže predstavi Udrugu Oda prijateljstvu.

Vesna Petrić Terzić rođena je u Rovinju 1960. godine. Pjesnikinja je, skladateljica

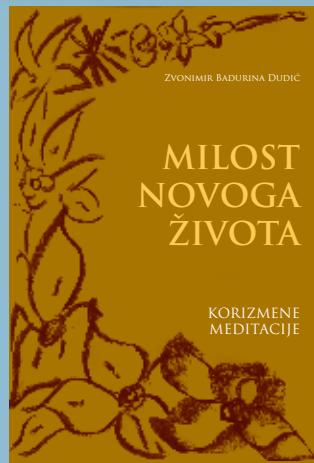
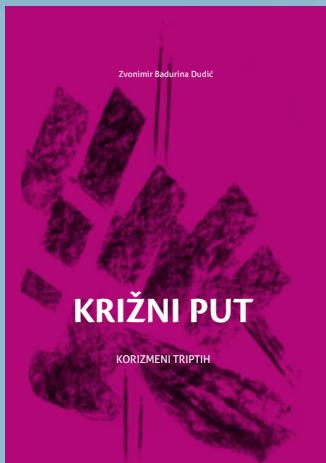
i tekstopisac, članica je Društva hrvatskih književnika – Istarski ogranak. Piše na čakavštini te hrvatskom i talijanskom književnom jeziku. Svoje radeove redovito objavljuje u raznim zbirkama i zbornicima u Hrvatskoj i inozemstvu: Šoljanovi dani, Marulić, Dragi kamen, Pjesnička panorama Versi na šterni, Pjesnička panorama Seljanski dani, Susret riječi, Histria, Bujština, Uvijek kad pomislim na tebe –ljubavna poezija Zvonimira Goloba, Moja pjesma tebi za Valentinovo, međunarodna zajednička zbirka poezije, Antologia del premio internazionale (Milano, Italija) i drugim. Kao autorka teksta i glazbe pojavljuje se na nosačima zvuka mnogih festivala duhovne glazbe. Dvanaest godina bila je voditeljica književne radionice pri HKD “Franjo Glavinić” u Rovinju. Dosad je objavila samostalne zbirke Narakamani pensiri (1998.) i Plavetnilo duše (2006.).

Udruga Oda prijateljstvu osnovana je 2006. godine s ciljem pomaganja teško oboljeloj djeci i mladima grada Ogulina i okoline. Udrugu su osnovali prijatelji i roditelji pokojne Antonije Turković koja je preminula u 20. godini života i koja je bila simbol prijateljstva koje se širilo oko nje, a činili su ga svi koji su joj pomagali. Ime je Udruge simbolično povezano s imenom Antonijine zbirke Oda životu. Svoju je zbirku Antonija posvetila prijateljima na čemu joj oni zahvaljuju Odom prijateljstvu. Udruga broji više od 110 članova i svakim je danom ta mreža prijateljstva koja se širi sve brojnija.

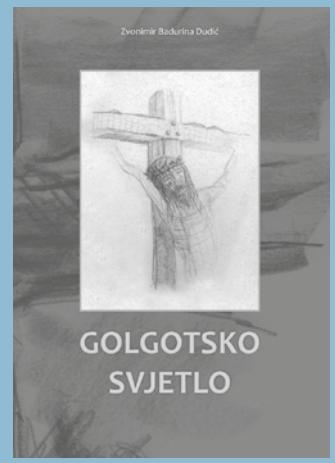
POSJETITE KNJIŽARE "JOSIPA TURČINOVIĆA"

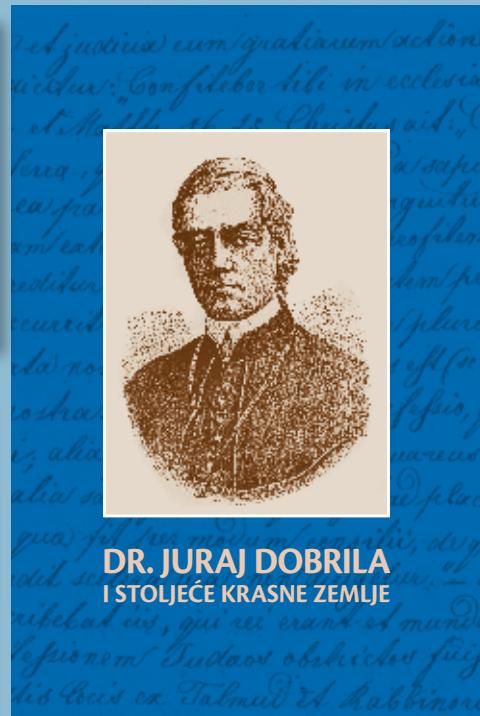
KNJIGE KRIŽNOG PUTA

Križni put:

GOLGOTSKO
SVJETLO

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE

- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evandelja
- nedjeljom u 8:30